

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ

Νίκος Ζαχαριάδης

Προλετάριοι όλων των χωρών, ενωθείτε!

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

**ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΩΝ ΣΚΑ
2025**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α. Σχετικά με το παρόν έργο

Η Κεντρική Επιτροπή των Συνεπών Κομμουνιστικών Δυνάμεων προχωρά στην έκδοση του έργου του Νίκου Ζαχαριάδη «Ο κομμουνιστής λαϊκός αγωνιστής μέλος του ΚΚΕ» σε μία πολύ κρίσιμη περίοδο για την Οργάνωσή μας, αλλά και για το κίνημα το ίδιο. Ο κοινοβουλευτικός ρεφορμισμός βρίσκεται στην μέθη των εκλογικών επιτυχιών, αγνοώντας την ουσιαστική πολιτική μετατόπιση του λαού, μεγάλες μερίδες του οποίου κινούνται μακριά από το τυπικό «θεσμικό» πλαίσιο. Σε αυτήν την κατεύθυνση άλλωστε κινείται και η δική μας γραμμή, γιατί αυτή είναι η μαρξιστική – λενινιστική γραμμή. Την ίδια στιγμή, ο εξωκοινοβουλευτικός ρεφορμισμός ονειρεύεται πως «οι μάζες τον ακολουθούν» κάνει συνέδρια επί συνεδρίων, αλλάζει πενήντα εκατομμύρια μάσκες, αλλά διατηρεί τον χαρακτήρα του: δηλαδή, τον χαρακτήρα του ταξικού εχθρού των εργαζόμενων στρωμάτων, τον χαρακτήρα του δακτύλου της αστικής τάξης στο κίνημα. Πλάι σε αυτά, μορφές ρεβιζιονισμού (κλασικού και νέου) επανεμφανίζονται και προσπαθούν να «βάλουν στο χέρ» το κίνημά μας. Σε μία περίοδο που οι εχθροί θεριεύουν και μοιάζουν να προσπαθούν να παίξουν τον συνηθισμένο ρόλο τους (αυτόν του πυροσβεστήρα), το κίνημά μας έχει το καθήκον να προχωρήσει σε κρίσιμες πολιτικές διαπιστώσεις, οι οποίες και θα μπορέσουν να αποτελέσουν σημαντικό οπλοστάσιο για την ιδεολογική αντιμετώπιση. Χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα – όπλο αποτελεί το μεγαλειώδες έργο του Ν. Ζαχαριάδη «Ο κομμουνιστής λαϊκός αγωνιστής μέλος του ΚΚΕ».

Το έργο αυτό απαντάει (μέσα από μία καταπληκτική αντανάκλαση) από το τότε (τέλη της δεκαετίας του 1940) στο σήμερα (μέσα της δεκαετίας του 2020). Για παράδειγμα: λέει το «ΚΚΕ» (δηλαδή το μάρφωμα που νομίζει πως επειδή έχει το brand name έχει και την χάρη) ότι το ζήτημα της ύπαρξης Κομμουνιστικού Κόμματος στην Ελλάδα είναι λυμένο, αφού αυτό το Κόμμα ιδρύθηκε το 1918. Είναι όμως πράγματι έτσι; Για να δούμε τι μας λέει ο Ζαχαριάδης απ' την αρχή ήδη του έργου του: «Αν δεν ήταν αυτό (ενν. το ΚΚΕ), είτε αν αυτό ξέφευγε και απαρνιότανε το ιστορικό κατηγορηματικό πρόσταγμα, θα «ξεφύτρωνε» – για αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία καμιά – ένα άλλο κόμμα για να επωμισθεί και να φέρει σε πέρας την αποστολή αυτή». Αυτό κλείνει οριστικά το ζήτημα. Απαντάει, βέβαια, αυτό το απόσπασμα και σε κάποια εξωκοινοβουλευτικά «δεκανίκια» του «ΚΚΕ» που μας κατηγορούν για την χρήση των εισαγωγικών στο ζήτημα του ονόματος του «ΚΚΕ» λέγοντας μας ότι «το ζήτημα του ονόματος έχει λυθεί». Ναι, το ζήτημα του ονόματος έχει λυθεί: δεν χαρίζεται το ιστορικό ΚΚΕ στους διορισμένους του Περισσού από την Χρυσοσωφική πραξικοπηματική κλίκα που κατέσφαξε Έλληνες κομμουνιστές στην Τασκένδη, που έπνιξε στο αίμα τον λαό της Πράγας.

Σε όλους αυτούς, άλλωστε, η έκδοση επιφυλάσσει μία πολύ δυσάρεστη έκπληξη: στο παράρτημα της έκδοσης βρίσκεται ένα δεύτερο μικρότερο έργο του Ν. Ζαχαριάδη. Μία επιστολή με οδηγίες για την ίδρυση νέας κομμουνιστικής οργάνωσης με την ονομασία «Οργάνωση ΚΚΕ». Έτσι αποδεικνύεται ποιους εννοούσε ο Ζαχαριάδης με τον όρο ΚΚΕ στα ύστερα κείμενά του: τους συνεχιστές της ιστορικής παράδοσης του ΚΚΕ, και όχι την κλίκα του Χρυσοσωφικού Κρεμλίνου. Αποδεικνύεται, όμως, πως και κάποιες οργανώσεις που προέκυψαν αργότερα με αναφορά στο Πεκίνο, ουσιαστικά στερούνται κάθε λόγου ύπαρξης, εφόσον είχε αρχίσει να σχηματίζεται μια «Οργάνωση ΚΚΕ».

Επανερχόμενοι, όμως, στο κύριο μέρος του έργου πρέπει να δούμε ορισμένα ζητήματα. Αρχικά υπάρχουν ορισμένες εκφραστικές αστοχίες. Αυτό, φυσικά, δεν καταμαρτυρά πολιτικοθεωρητική αδυναμία του Ν. Ζαχαριάδη, αφού η πολιτική γραμμή που διαφαίνεται πίσω από τα λεγόμενα είναι σε γενικά πλαίσια σωστή. Είναι, άλλωστε, φυσικό να υπάρχουν εκφραστικές αστοχίες όταν ο συγγραφέας του κειμένου είναι πολύγλωσσος (ο Ζαχαριάδης μιλούσε άπταιστα Ελληνικά, Τουρκικά, Γερμανικά και Ρωσικά).

Άλλα ζητήματα, ενώ μοιάζουν φαινομενικά ξεπερασμένα, είναι διαχρονικά και επίκαιρα. Για παράδειγμα: αναφέρει ο Ζαχαριάδης σε ένα σημείο ότι: «Τα μέλη και τα στελέχη μας πρέπει να έχουν την φιλοδοξία, εκτός από την μητρική τους γλώσσα, την δημοτική, που πρέπει να την κατέχουν οπωσδήποτε καλά, να μάθουν τουλάχιστο και μία ξένη γλώσσα. Εδώ την πρώτη θέση κατέχουν τα Ρωσικά. Είναι η πρώτη γλώσσα στην χώρα με τον πιο προοδευτικό κοινωνικό σχηματισμό». Θα μπορούσε κανείς να αντιπαραβάλει σε αυτή τη θέση ότι πλέον η ΕΣΣΔ δεν υφίσταται, άρα είναι ξεπερασμένη. Είναι, όμως, πράγματι έτσι; Όχι, δεν είναι καθόλου έτσι. Γιατί μπορεί όντως πλέον τα Ρωσικά να μην είναι «η πρώτη γλώσσα στην χώρα με τον πιο προοδευτικό κοινωνικό σχηματισμό», ήταν όμως η πρώτη γλώσσα σε αυτή την χώρα και υπάρχουν πολλά κείμενα κακομεταφρασμένα ή και αμετάφραστα. Οπότε η γνώση της Ρωσικής είναι ακόμη απαραίτητη.

Η σημαντικότερη συμβολή του Ν. Ζαχαριάδη μέσα από αυτό το έργο είναι το ισχυρό τσάκισμα του δογματισμού, όταν δίνει μια ξεκάθαρη απάντηση στο ζήτημα της επιστημονικής διάστασης του Μαρξισμού – Λενινισμού: « (...)ο μαρξισμός δεν είναι δόγμα, μα καθοδήγηση για δράση. Αυτό απαιτεί από τα στελέχη μας και από ολόκληρο το Κόμμα έναν αδιάκοπο θεωρητικό εκσυγχρονισμό».

Β. Σχετικά με την παρούσα έκδοση

Η έκδοση του έργου στηρίχτηκε στο κείμενο όπως είναι αποτυπωμένο στην έκδοση της ΚΕ του ΚΚΕ «Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ – ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ» με ημερομηνία 27 Απρίλη 1953.

Εντός της εν λόγω ανατύπωσης υπήρχαν ξεπερασμένες μορφές ορθογραφίας οι οποίες και αναδιατυπώθηκαν, ενώ και παλαιές εκφράσεις αντικαταστάθηκαν (πχ το «αυτού κατέληξε» αντικαταστάθηκε από «εκεί κατέληξε»), αλλά τοποθετήθηκαν υποσημειώσεις στις οποίες αναφέρεται το πρωτότυπο.

Τέλος, το παράρτημα (του οποίου πλήρης τίτλος είναι «Οδηγίες προς τους συντρόφους της Τασκένδης για την ίδρυση της νέας κομμουνιστικής οργάνωσης “Οργάνωση ΚΚΕ(κουκουέ)”») αποτελεί επιστολή του Ν. Ζαχαριάδη με ημερομηνία 6 Φλεβάρη του 1968 και περιλαμβάνεται στο βιβλίο του Πέτρου Τουλούδη «Νίκος Ζαχαριάδης: Το Κρυφό Αρχείο της Εξορίας». Και σε αυτό το κείμενο έχουν γίνει οι ορθογραφικές και εκφραστικές παρεμβάσεις που έγιναν και στο κύριο κείμενο.

Ι. ΓΙΑΤΙ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΚΕ

Την ιστορία του ΚΚΕ την διδάσκουμε στην σχολή μας γιατί όποιος σωστά την μελετήσει, θα βρει εκεί μέσα¹ όχι μόνο το βαθύ, το πραγματικό, το επιστημονικό νόημα για τον νεοελληνικό κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό ξετύλιγμα ως τα τώρα, μα και θα μπορέσει να αποκτήσει τον θεωρητικοπρακτικό εκείνο εξοπλισμό που χρειάζεται για να κατευθυνθεί το ξετύλιγμα αυτό προς τα μπρος, προς την πρόοδο, για να μεταβληθεί η πραγματικότητα η νεοελληνική έτσι όπως συμφέρει τον λαό², την Ελλάδα, ολόκληρη την προοδευτική ανθρωπότητα³.

Μας δίνει πραγματικά η μελέτη της ιστορίας του ΚΚΕ τον εξοπλισμό αυτό;

Μας τον δίνει κάτω από την προϋπόθεση ότι τα διδάγματά της, θετικά και αρνητικά, γόνιμα και στείρα, θα μας επιτρέψουν πιο καλά, πιο φωτισμένα, πιο σταθερά, ν' αντιμετωπίσουμε και να λύσουμε τα μικρά και μεγάλα προβλήματα που η ιστορική πορεία προβάλλει για λύση μπροστά μας. Όσο πιο δημιουργικά αφομοιώνουμε τα διδάγματα, την πείρα του παρελθόντος, τόσο πιο αποτελεσματικά εμείς θα καθορίζουμε την λύση για τα προβλήματα αυτά και στην πορεία που θα πάρει η νεοελληνική εξέλιξη.

Δεν είναι άραγε αυταπάτη και υπερτροφικός εγωκεντρισμός να ισχυριζόμαστε ότι η μελέτη της ιστορίας και της θεωρίας του ΚΚΕ δίνει το κλειδί που μας εξηγεί το πώς φτάσαμε εδώ στην νεοελληνική μας πορεία και πώς θα προχωρήσουμε παραπέρα;

Γιατί δεν μπορεί τον ίδιο ισχυρισμό να τον προβάλλει και ένα άλλο από τα τόσα πολλά κόμματα που υπάρχουν στον τόπο μας; Γιατί, λόγου χάρη, αυτό δεν μπορούμε να το πούμε για το κόμμα των φιλελευθέρων και τον αρχηγό του, τον Ελ. Βενιζέλο, που, όπως ομολογείται απ' όλους, στάθηκε ο μεγαλύτερος αστός πολιτικός της Νέας Ελλάδας;

Τα κριτήρια που εδώ κρίνουν, είναι τα αντικειμενικά κριτήρια της ιστορίας και όχι οι υποκειμενικές κρίσεις και προδιαθέσεις. Και τα κριτήρια αυτά, τα αντικειμενικά, εκφράζουν την πραγματικότητα, πηγάζουν απ' την ζωή, αντανakλούν την αντικειμενική εξέλιξη και βρίσκουν την δικαίωσή τους και την επιβεβαίωσή τους μέσα στην ίδια την ζωή.

Το πρόβλημα μπαίνει έτσι:

Εκφράζει ο άλφα πολιτικός ή το τάδε κόμμα το γενικό νόημα της πορείας της κοινωνίας προς τα μπρος είτε το επί μέρους μόνο συμφέρον μιας τάξης, μιας ομάδας κοινωνικής; Είτε, ακόμα, το επί μέρους συμφέρον μιας τάξης

¹ Σ.τ.Ε.: πρωτότυπο «αυτού μέσα»

² Πρωτότυπο «στο λαό»

³ Πρωτότυπο «στην Ελλάδα, σ' ολόκληρη την προοδευτική ανθρωπότητα»

συμπίπτει, ενσωματώνεται, συνταυτίζεται με το γενικό κοινωνικό συμφέρον, την γενική κίνηση και ανάπτυξη ολόκληρη της κοινωνίας και του λαού;

Την απάντηση μπορεί να την δώσει μόνο η ζωή, η πραγματικότητα η ιστορική. Και αυτή μας λέει για τον Βενιζέλο, ότι αυτός, παρ' όλες τις αναμφισβήτητες ατομικές ικανότητές του, σαν εκπρόσωπος της Αστικής Τάξης, δεν εξυπηρέτησε την πρόοδο. Αυτήν την κρίση βασικά θα βγάλει η ιστορία για το έργο του. Για αυτό και αυτός και το κόμμα του απέτυχαν και κατάντησε το κόμμα αυτό, εκεί που κατάντησε⁴.

Η ίδια η ζωή μας δίνει την απάντηση για το ΚΚΕ. Και αυτή μας λέει ότι το ΚΚΕ, που γεννήθηκε από βαθιά ιστορική ανάγκη, παρ' όλες τις αδυναμίες και τις κρίσεις που πέρασε, κατόρθωσε να βγει τελικά και να επιβληθεί στην πλατιά λεωφόρο των ανοιχτών λαϊκών αγώνων, γιατί ανταποκριθήκε στην ιστορική ανάγκη που το γέννησε, ανάγκη που προκάθόρισε βασικά και την κοινωνική αποστολή του.

Αν δεν ήταν αυτό, είτε αν αυτό ξέφευγε και απαρνιότανε το ιστορικό κατηγορηματικό πρόσταγμα, θα «ξεφύτρωνε» – για αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία καμιά – ένα άλλο κόμμα για να επωμισθεί και να φέρει σε πέρας την αποστολή αυτή⁵.

Δεν πρόκειται, λοιπόν, εδώ για εγωκεντρισμό, μα για επιστημονικά καθορισμένη πραγματικότητα.

Η κοινωνική εξέλιξη, ο ταξικός αγώνας, η πάλη που κάνει η τάξη που ανεβαίνει και εκπροσωπεί την πρόοδο, ενάντια στην τάξη που κάνει προς τα πίσω και αντιπροσωπεύει την οπισθοδρόμηση⁶ προκαθορίζει, νοσηματοδοτεί⁷ την γέννηση, τον προορισμό και σταδιοδρομία του ΚΚΕ. Και το ΚΚΕ στηρίζει και δημιουργεί την θεωρία, την πολιτική και την πράξη του από την μελέτη και γνώση των νόμων της κοινωνικής εξέλιξης, γενικά, και στην Ελλάδα ιδιαίτερα, και έτσι μπορεί να συντελεί και αυτό στην κατεύθυνση και να επιδρά στους ρυθμούς που παίρνει η εξέλιξη αυτή.

Η αντικειμενική κοινωνική εξέλιξη βρίσκει στην θεωρία και δράση του ΚΚΕ την πραγμάτωση των επιδιώξεών της. Αυτή δημιουργεί το ΚΚΕ μα και δημιουργείται απ' το ΚΚΕ, που είναι ο συνειδητός και δημιουργικός φορέας της.

Όπως κάθε γνώση δεν πέφτει ουρανοκατέβατη, έτσι και η κομμουνιστική γνώση και επίγνωση, αυτό που λέμε η θεωρία μας, διαμορφώθηκε, διορθώθηκε, άνδρωσε και ολοκληρώνεται μέσα στην ζωή και πάλη. Και όταν κανένας παρακολουθήσει μόνο το ξεκίνημα, τα τρικλίσματα, τις ταλαντεύσεις, το άνδρωμα και το μέστωμα του θεωρητικού οικοδομήματος του

⁴ Πρωτότυπο: «αυτού που κατάντησε»

⁵ Υπογράμμιση της έκδοσης – βλ. δεύτερο κείμενο – παράρτημα

⁶ Πρωτότυπο: «πισωδρόμηση»

⁷ Πρωτότυπο: «νοσηματίζει»

ΚΚΕ, μπορεί να διαγνώσει εκεί μέσα⁸ και την πορεία της ιστορικής του δικαίωσης. Γιατί εκπροσωπεί και βρίσκεται επικεφαλής⁹ στην πορεία προς τα μπρος, προς το ανώτερο, το καλύτερο, αντιπροσωπεύει, ενσωματώνει την πρόοδο, αποτελεί τον κινητήρα της.

Από τις πρώτες ξένες μιμήσεις, μηχανικότητες και δογματισμούς, φτάσαμε μέσα στην μακρόχρονη επίμοχθη αγωνιστική πορεία, στο να εκφράζουν η θεωρία, η πολιτική και η δράση του Κόμματος στην νεοελληνική ζωή και πορεία να βάζουν την σφραγίδα τους σ' αυτήν.

Εκεί μέσα βρίσκεται, πρέπει να βρίσκεται, η καλύτερη, η πιο πιστή αντανάκλαση της ζωής μας, ο φάρος και η πυξίδα των αγώνων των μαζών και της πορείας για την ικανοποίησή τους. Αυτό εκφράζει και την προς τα μπρος νεοελληνική πορεία. Αν δεν συνέβαινε αυτό, θα σήμαινε ότι δεν στεκόμαστε, δεν πάμε καλά. Όστε στην ζωή, στην πράξη, στους αγώνες βρίσκουμε το κριτήριο για την ορθότητα της θεωρίας και της γραμμής μας, τον αδυσώπητο κριτή, που πρέπει πάντα να συμβουλευόμαστε. Είναι ο μπούσουλας που μας δείχνει αν πάμε σωστά, αν ακολουθούμε σωστή πορεία. Και το γενικό συμπέρασμα που βγαίνει από την ζωή, είναι ότι παρ' όλα τα σφάλματά μας, σταθήκαμε στον σωστό δρόμο. Η ζωή μας δικαίωσε.

Με την θεωρία μας φωτίζουμε την πρακτική μας. Με την πρακτική ελέγχουμε και πλουτίζουμε την θεωρία μας. **Η ενότητα αυτή αποτελεί την δύναμη του ΚΚΕ.** Η ζωή και η πορεία της προς την πρόοδο δίνουν το αντικειμενικό βάθρο για την ενότητα αυτή.

Μα τι τέλος πάντων είναι το ΚΚΕ;

Είναι ακριβώς αυτή η μαρξιστική – λενινιστική ενότητα θεωρίας και πράξης στην πάλη για τον κομμουνισμό. Είναι η ενότητα αυτή υψωμένη σε συνειδητό σκοπό και σε μαζική πολιτική πάλη ενάντια στην καθυστέρηση και την εκμετάλλευση, για την πρόοδο, για την ανώτερη, την κομμουνιστική οργάνωση της κοινωνίας.

Φορείς συγκεκριμένοι και εκδηλωτές της ενότητας αυτής είναι οι κατά μέρος ζωντανές μονάδες που συγκροτούν το ΚΚΕ, δηλαδή τα μέλη και τα στελέχη, το κάθε μέλος και το κάθε στέλεχος του ΚΚΕ.

Οι μονάδες αυτές συγκροτούν το σύνολο. Όσο πιο ζωντανά στέκουν οι μονάδες, τόσο πιο καλά πάει το σύνολο.

Γι' αυτό και σε τελευταία ανάλυση και από την πλευρά κυρίως που μας ενδιαφέρει σήμερα, το κύριο και βασικό είναι αυτή η μονάδα. Ο μεμονωμένος κομμουνιστής, το μέλος, το στέλεχος του ΚΚΕ.

⁸ Πρωτότυπο: «αυτού μέσα»

⁹ » »: επικεφαλίζει

ΙΙ. ΤΙ ΕΙΝΑΙ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ, ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ

Είναι ο αγωνιστής που σαν λαϊκός ηγέτης, σαν πολιτική μονάδα, σαν κομματικό μέλος και σαν άτομο, όλη του την σκέψη και όλη του την δράση, όλες τις σωματικές, ψυχικές και πνευματικές δυνάμεις του τις αφιερώνει στον Κομμουνισμό. **Το μέλος του ΚΚΕ και ακόμα πιο πολύ το στέλεχος του ανήκει ολοκληρωτικά και αποκλειστικά σε αυτό.** Αυτό σημαίνει:

Α) Πρωταρχικό και ανώτατο είναι το συμφέρον του Κόμματος.

Β) Η ατομική μας ζωή οργανώνεται έτσι, που από αυτό το Κόμμα και ο αγώνας έχουν όφελος, το ανώτατο πραγματοποιήσιμο για κάθε περίπτωση, όφελος και ποτέ ζημιά.

Γ) Κάθε πράξη και ενέργεια και λόγος μας πρέπει να ζυγίζεται από την πλευρά του συμφέροντος του Κόμματος και μόνο τότε να πραγματοποιείται.

Δ) Έχουμε υποχρέωση έτσι ν' αναπτύσσουμε τις πνευματικές και σωματικές μας δυνάμεις, ώστε να προσφέρουμε όλα όσα μπορούμε, το καλύτερο και το ανώτατο όριο απ' αυτό που μπορούμε.

Έτσι, το μέλος και το στέλεχος του Κόμματος είναι πρότυπο και υπόδειγμα συνειδητής και ανώτερης Κομματικότητας:

Στην εσωκομματική ζωή και δουλειά

Στην πολιτική και μαζική εμφάνιση και δράση του

Στην ατομική και οικογενειακή ζωή και εκδήλωσή του.

Στην αδιάκοπη του προσπάθεια για καλύτερη απόδοση και βελτίωση πολιτική, μορφωτική, θεωρητική, ολόπλευρη.

Όταν τόσο αυστηρά και άτεγκτα προβάλλουμε την αποκλειστική ηγεμονία της Κομματικότητας στην ζωή – σε κάθε εκδήλωση στην ζωή – του αγωνιστή, του μέλους μας, τότε προβάλλει το ερώτημα: δεν του στενεύουμε τους ορίζοντες, δεν του πνίγουμε τον αέρα, δεν τον κάνουμε αυτόματο, νευρόσπαστο, ρομπότ; Μήπως αυτό δεν είναι μια από τις πιο συχνές και «αδυσώπητες» κατηγορίες που μας απευθύνουν, όχι μόνο η αντίδραση, μα και πολλοί «φίλοι» μας;

Αν ο κομμουνισμός, η μαρξιστική – λενινιστική κοσμοθεωρία του, εκφράζει το πιο προοδευτικό, το ανώτατο, το πιο επιστημονικό, το πιο λαϊκοπολιτισμένο και ανθρώπινο που έχει να μας φανερώσει η ανθρωπότητα στην μέχρι σήμερα εξέλιξή της, τότε και ο κομμουνιστής που είναι ενσάρκωτης, φορέας και σκαπανέας της κοσμοθεωρίας αυτής, πρέπει και σαν αγωνιστής και σαν άτομο να στέκεται στο ύψος της ιδεολογίας, της κοσμοθεωρίας του.

Αυτό πάει να πει: Ο φορέας, ο σκαπανέας της πιο πρωτοπόρας και επιστημονικής κοινωνικής θεωρίας και πράξης είναι και σαν άτομο ο πιο πρωτοπόρος σ' όλες τις εκδηλώσεις της κοινωνικής ζωής. Και η κατηγορία που μας αποδίδουν; Αυτή εκφράζει τον τρόπο των αντιπάλων μας μπροστά στην ακατανίκητη υπεροχή του Κομμουνιστή να προσηλώνεται, να αφοσιώνεται και να θυσιάζεται, όταν χρειαστεί, στο πιο ανώτερο, το πιο υψηλό ιδανικό που γνώρισε μέχρι σήμερα η ανθρωπότητα στην αδιάκοπη πορεία της προς το ανώτερο και το καλύτερο.

Εδώ φυσικά υπάρχει μια αντικειμενική δυσκολία.

Για να νικήσει ο κομμουνισμός, πρέπει να συντρίψει την αντίδραση και την αντίσταση που προβάλλουν οι δυνάμεις της μειοψηφίας, της οπισθοδρόμησης¹⁰ και εκμετάλλευσης. Αυτό απαιτεί σκληρό αγώνα, πάλη ζωής και θανάτου. Αυτό επιβάλλει πειθαρχία συνειδητή, εθελοντική μα σιδερένια. Επαγρύπνηση συνεχή και ακούραστη. Αυτά δημιουργούν την εντύπωση ότι οι κομμουνιστές είναι κλειστοί άνθρωποι, απρόσιτοι, μονοκόμματοι και μονόπλευροι.

Μια τέτοια γνώμη, φυσικά, δεν είναι σωστή. Ο Κομμουνιστής αναμφισβήτητα στην κομματικότητά του, στο δόσιμο του στο Κόμμα, είναι αποκλειστικός και ολοκληρωτικός, αδιαίρετος. Μα η ίδια αυτή η Κομματικότητά του ζητάει, του επιβάλλει να στέκει στο ύψος του πρωτοπόρου κοινωνικού αναμορφωτή και αγωνιστή. Να είναι ολόπλευρα καταρτισμένος και μορφωμένος, πνευματικά, ψυχικά και σωματικά ακμαίος. Του επιβάλλει να είναι πρότυπο και υπόδειγμα σαν πολιτική μονάδα και σαν συγκεκριμένος φορέας και εφαρμοστής της κομματικής γραμμής στον τομέα, όπου υπεύθυνα είναι ενταγμένος και δουλεύει. Μόνο έτσι ολοκληρώνει και τις απαιτήσεις που του επιβάλλει η κομμουνιστική κομματικότητα.

Η ιδιότητα του Κομμουνιστή, το να 'σαι μέλος του ΚΚΕ, μια και ανταποκρίνεται στην πιο υψηλή κοινωνική αποστολή, ικανοποιεί και καλύπτει απόλυτα, γεμίζει¹¹ πέρα για πέρα την ζωή, τον κόσμο, τις επιδιώξεις, τα ιδανικά κάθε ανθρώπου, που θέλει όχι μόνο να στέκεται στην πρωτοπορία της κοινωνικής προόδου, μα και να συντελεί με την ατομική του συμβολή στην ομαδική προσπάθεια, που πραγματοποιεί και προωθεί και κατευθύνει ενσυνείδητα και διαπλάθει ακόμα την πρόοδο αυτή, προσφέροντας όταν χρειάζεται και δίχως δισταγμό, συνειδητά και την ζωή του. Να γιατί ο κομμουνιστής, που από την κοσμοαντίληψή του είναι ο πιο συνεπής υλιστής, ο διαλεκτικός υλιστής, σαν φορέας του πιο υψηλού ανθρώπινου ιδανικού και σαν αγωνιστής είναι ο πιο συνεπής, ο ανώτερος ιδεαλιστής, ο στρατευμένος ιδεαλιστής. Ενώ αντίθετα – και εδώ θα πρέπει να υπογραμμίσουμε την αντινομία αυτή – αυτοί οι εκμεταλλευτές, που στην θεωρία παρουσιάζονται σαν οπαδοί του φιλοσοφικού ιδεαλισμού, στη ζωή,

¹⁰ Στο πρωτότυπο: *της πωσοδρόμησης*

¹¹ Στο πρωτότυπο: *γιομίζει*

στην πράξη χαμοκυλιούνται στο βόρβορο του πιο ποταπού και χυδαίου υλισμού.

Δε φτάνει, όμως, μόνον υποκειμενικά να ικανοποιείσαι εξαντλητικά από την κομμουνιστική κοσμοθεωρία, πρέπει να ανταποκρίνεσαι και αντικειμενικά στις υποχρεώσεις που επιβάλλει. Γιατί βασικό γνώρισμα της κοσμοθεωρίας αυτής είναι ότι η αποδοχή της σε υποχρεώνει σε δράση, είναι αυτό που λέμε ότι ο μαρξισμός – λενινισμός συγκροτεί μια ενότητα, ένα αδιαίρετο σύνολο θεωρίας και πράξης. Για να ‘σαι, δηλαδή, πρωτοπόρος στην κοινωνία και στην κοινωνική κίνηση, δεν φτάνει μόνο να ενστερνίζεσαι την πρωτοπόρα θεωρία, μα πρέπει ταυτόχρονα και παράλληλα να παλεύεις ενάντια στην αντίδραση, και να συνεισφέρεις και να συντελείς και συ με τις ατομικές σου προσπάθειες, ενταγμένος στο ενιαίο σύνολο, στον κοινό σκοπό, που είναι να επικρατήσει και να νικήσει η πρόοδος, η πρωτοπόρα θεωρία.

Δεν φτάνει, όμως, ακόμα το να τοποθετείσαι εσύ μόνος σου και να συγκαταλέγεις τον εαυτό σου ανάμεσα σε ‘κείνους που συγκροτούν το κίνημα αυτό, που παλεύει για την πρόοδο, για τον κομμουνισμό. Πρέπει άξια, αντικειμενικά, ν’ ανταποκρίνεσαι στην αποστολή αυτή.

Έτσι φτάνουμε σε τούτο το συμπέρασμα:

Ο λαϊκός αγωνιστής που είναι ολοκληρωτικά δοσμένος στο Κόμμα και στο κίνημα, χωρίς να λογαριάζει κόπους, θυσίες, βάσανα και που όλα τα υποτάσσει στο κίνημα· αυτός που βρίσκει στην κομμουνιστική θεωρία απόλυτα ικανοποιητική απάντηση σε όλα τα ερωτήματα που του βάζει η εποχή, η κοινωνία, η ζωή και η τάξη του και που τελικά συνοψίζονται στην ανάγκη της κοινωνικής μεταβολής· ο λαϊκός αγωνιστής που αφιερώνει όλες τις πνευματικές, ψυχικές και σωματικές δυνάμεις για να πραγματοποιηθεί η μεταβολή αυτή, **αυτός είναι ο κομμουνιστής, ο πρωτοπόρος μαχητής στην θεωρία και στην πράξη.**

Το θέμα, όμως, δεν εξαντλείται εδώ. Αντίθετα, τώρα μόνον, ύστερα απ’ όσα ειπώθηκαν πιο πάνω, μπορεί να τοποθετηθεί και να εξεταστεί, από την πλευρά που πρέπει να μας ενδιαφέρει σήμερα.

Πώς πρέπει να ‘ναι φτιαγμένος, σχηματισμένος και τι προσόντα πρέπει να συγκεντρώνει ο κομμουνιστής για να μπορεί να ανταποκριθεί στον ρόλο και στην αποστολή του σαν πρωτοπόρου κοινωνικού αναμορφωτή;

Μήπως ζητάμε εδώ το ιδανικό, το απόλυτο, το τέλειο; Όχι, γιατί τέτοιο δεν υπάρχει. Η ζωή μας δίνει το υλικό που μας χρειάζεται. Αποστολή δική μας, που ενουνείδητα επιδιώκουμε τους σκοπούς μας, είναι να διαπλάθουμε το υλικό, τον εαυτό μας έτσι, που να στέκει στο ύψος της αποστολής του αυτής, το ανώτατο ποσοτικά και το καλύτερο ποιοτικά από τις δυνάμεις που διαθέτει, απ’ αυτό που μπορεί να δώσει. Και όταν εδώ μιλάμε για όλα αυτά, ο σκοπός μας δεν είναι να δώσουμε συνταγές, που όταν τις διαβάσει κανείς θα μπορέσει αυτόματα να μεταμορφωθεί σε τέλειο και αψεγάδιαστο. Σκοπός μας είναι να

καθορίσουμε ορισμένες προϋποθέσεις που τις αποκρυστάλλωσε η πείρα, η ζωή, η πάλη, προϋποθέσεις που πρέπει τα μέλη μας και τα στελέχη μας να τις έχουν υπόψη τους, να τις μελετάν, να τις συμπληρώνουν και να πλουτίζουν με την δική τους θεωρητική και πρακτική συμβολή. Χωρίς ποτέ να ξεχνάνε τούτο 'δω: το να δημιουργηθεί κανένας σε καλό μέλος, σε καλό στέλεχος του Κόμματος, είναι πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα ζήτημα ατομικό, δικό του. Πρέπει φυσικά μέσα στο ΚΚΕ να επικρατεί γενικά το γόνιμο και κατάλληλο εκείνο κλίμα, που θα επιτρέπει βασικά στον καθένα να ξετυλίξει και να αναπτύξει τις δυνάμεις και τις δυνατότητές του εξαντλητικά, μέχρι τέλους, να αποδώσει όλα όσα αυτός σαν άτομο, οργανικά μπορεί, να προχωρήσει τόσο όσο βαστάν τα κότσια του.

Μα πέρα απ' αυτό, ο καθένας ανοίγει με τις δικές του πια ικανότητες τον δρόμο του, ξέροντας ότι με μια αδιάκοπη προσπάθεια και δουλειά πάνω στον ίδιο τον εαυτό του, μπορεί πάντα να καλυτερεύει και τελειοποιεί τον εαυτό του, να αποκτά κάτι ανώτερο, που δεν το είχε πριν, να διώχνει κάτι κακό που τον εμποδίζει και τον βλάπτει, να υψώνεται αδιάκοπα, να εκπληρώνει ολοένα και πιο αποδοτικά την αποστολή του.

Το σημείο αυτό έχει πρωταρχική σημασία και πρέπει να επιμείνουμε σ' αυτό. **Με το στανιό είτε ψεύτικα δεν μπορείς να γίνεις κάτι που δεν το αξίζεις. Και αν υποθεθεί πως γίνεσαι, γρήγορα θα πέσεις.** Μέσα στο Κόμμα πρέπει να επικρατεί το καθεστώς, που διευκολύνει το κάθε μέλος να πραγματοποιεί την αποστολή του. Φυσικά γίνονται και παρατράγουδα, που δεν αλλοιώνουν όμως το βασικό αυτό χαρακτηριστικό του κόμματός μας, και το Κόμμα μας ξεριζώνει με συνέπεια τα παρατράγουδα αυτά. Μέσα σε αυτό το καθεστώς, ο καθένας βρίσκει την θέση που του ανήκει, που του αξίζει, που κατακτά με την κομματική ατομικότητά του, με το σπαθί του. Μα αυτό δεν γίνεται αυτόματα. Ούτε μπορεί να γίνεται αυτόματα. Μέσα στο ΚΚΕ η κομματική ιεραρχία διαμορφώνεται σαν αποτέλεσμα φυσικής επιλογής, μέσα στην θεωρητική και πρακτική δουλειά, μέσα στην όλη κομματική εργασία, πάλη, ανάδειξη. Και φυσικά, εκείνος προχωρεί σταθερά και περισσότερο, που συγκεντρώνει τις καλύτερες προϋποθέσεις. Εκείνος, δηλαδή, που ξεκινώντας από τα πρωταρχικά «φυσικά» εφόδια που διαθέτει, δουλεύει και τελειοποιεί τον εαυτό του ακούραστα και ολόπλευρα, τείνοντας να φτάσει το ανώτατο όριο της κομματικής απόδοσης που μπορεί να πετύχει.

Ας μην ξεχνάμε ότι το στέλεχος μόνο του δημιουργεί την θέση του και το μέλλον του, χαράζει την σταδιοδρομία του, βρίσκοντας στο Κόμμα την κάθε δυνατή συμπαράσταση, ενθάρρυνση, προώθηση, βοήθεια που του αξίζει. Μόνο και εφόσον ξεκινά απ' αυτό, μπορεί να ζητά απ' το Κόμμα και το εσωκομματικό καθεστώς όλα εκείνα τα πρόσθετα στοιχεία που θα το βοηθήσουν, θα το διευκολύνουν να ξεδιπλώσει τις ικανότητές του μέχρι τέλους.

Και μην ξεχνάμε ακόμα ότι αυτό που λέμε γόνιμο εσωκομματικό κλίμα και δημοκρατική ζωή, συγκροτείται, διαμορφώνεται μέσα στο Κόμμα τελικά και από την ατομική συμβολή του κάθε στελέχους προς την κατεύθυνση αυτή, συμβολή που πρέπει να διέπεται από το ανώτερο πνεύμα της κομμουνιστικής κομματικότητας. Και αυτό, η συμβολή από το κάθε μέλος και στέλεχος μας προς την κατεύθυνση αυτή είναι μια απ' τις πιο κομματικές υποχρεώσεις, μια απ' τις πιο υψηλές ιδιότητές του.

III. ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ;

Εδώ ξαναρχόμαστε στην αρχική διαπίστωση: Πρέπει να επιδιώκουμε όσο χωράει, πιο καλή υγεία, σωματική – ψυχική – πνευματική, για να μπορούμε έτσι να αποδίδουμε για το Κόμμα, το ανώτατο. Γερό μυαλό σε γερό κορμί συγκροτούν τον αγωνιστή, μέλος του ΚΚΕ σαν ατομική, φυσική μονάδα.

Η σωματική αγωγή του Κομμουνιστή

Ο κομμουνιστής πρέπει αδιάκοπα να τείνει να 'χει γερό κορμί, να κρατά ακμαίες και ν' αναπτύσσει τις σωματικές δυνάμεις του. Προσπαθεί, όσο του είναι δυνατό, να εξασφαλίζει υγιεινές συνθήκες διαβίωσης. Κοιμάται φυσικά, μ' ανοιχτό παράθυρο. Αγαπά το νερό, το πολύ νερό. Κάνει την κανονική πρωινή γυμναστική του. Αγαπά τον καθαρό αέρα, το βουνό, τη θάλασσα. Το στέλεχός μας, που είναι αφοσιωμένο ολόκληρο στην κομματική επίδοση, πρέπει να ασχολείται και με μια ορισμένη φυσική δουλειά, προπαντός οι διανοούμενοί μας. Οι εργάτες μας δεν πρέπει να ξεχνάν την ειδικότητά τους, να την βελτιώνουν τεχνικά όσο είναι δυνατό, γιατί πάντα θα τους χρειάζεται και στην κομματική τους ζωή. Δίχως να το κάνουν σκοπό τους, τα μέλη μας, εκτός απ' αυτά που δουλεύουν ειδικά στον τομέα αυτόν, επιδίδονται ανάλογα με την κλίση και στον αθλητισμό, συνεχίζοντας έτσι και μια έμφυτη, θα μπορούσε κανένας να πει, λαϊκή μας παράδοση. Το κολύμπι, το κυνήγι, η σκοποβολή και άλλες ακόμα σωματικές αθλητικές επιδόσεις, δεν θα έπρεπε ν' αφήνουν αδιάφορα τα μέλη και τα στελέχη μας. Το βασικό εδώ θα πρέπει να 'ναι να διατηρούμε μια τέτοια ισορροπία ανάμεσα στις σωματικές και πνευματικές μας δυνάμεις, που θα μας επιτρέπει να πετυχαίνουμε κάθε φορά μια ανώτατη, συνεχή κομματική επίδοση. Είναι όλα αυτά ένας τομέας, που ο καλός κομμουνιστής, το στέλεχός μας δεν μπορεί και δεν πρέπει να τον αγνοήσει. Φυσικά, το Κόμμα μας και τα στελέχη μας δεν διαθέτουν πάντα τα υλικά εκείνα μέσα που χρειάζονται πολλές φορές και για μια στοιχειωδώς¹² υποφερτή ακόμα ζωή. Μέσα στα πλαίσια όμως από δυνατότητες, που κάθε φορά διαθέτουμε, πρέπει να προσπαθούμε να κάνουμε όσα μπορούμε προς την πιο πάνω κατεύθυνση.

Ο κομμουνιστής, στις οικογενειακές του συνθήκες, μέσα στο σπιτικό περιβάλλον του, επιδιώκει πάντα να εξασφαλίζει πολιτισμένες σχέσεις, όσο φτωχός και αν είναι. Καλός γιός είτε κόρη και στοργικός και υποδειγματικός γονιός και οικογενειάρχης, ο κομμουνιστής προβάλλει και στον τομέα αυτόν πρότυπο. Ξέρει ότι ομαλές οικογενειακές σχέσεις και συνθήκες τονώνουν σημαντικά την κομματική του δουλειά και την ατομική επίδοσή του. Ο κομμουνιστής προσέχει και οργανώνει όσο του επιτρέπουν οι οικονομικές του δυνατότητες την υγιεινή της κατοικίας και της διατροφής του, το ντύσιμο, την εμφάνισή του. Είναι αυτονόητο ότι το Κόμμα βοηθάει όσο μπορεί τα μέλη του, που του είναι δοσμένα ολοκληρωτικά και πρώτα απ' όλα εκείνα, που από

¹² Στο πρωτότυπο: *στοιχειώδεις*

την κακοπέραση, τις δυσκολίες, τις καταδιώξεις και τα βασανιστήρια αποκτούνε μια κλονισμένη είτε τσακισμένη υγεία. Ο ταξικός εχθρός κάνει όλα όσα κάθε φορά μπορεί για να θέτει σωματικά εκτός μάχης τα καλύτερα παιδιά μας. Ο κομμουνιστής είναι γέννημα και θρέμμα της ανέχειας, του σκληρού και αμείλικτου αγώνα ενάντια στους εκμεταλλευτές. Αντιμετωπίζει στην ζωή του τις πιο μεγάλες και δύσκολες μπόρες. Και όσο πιο καλά είναι προετοιμασμένος γι' αυτές, με τόσο μεγαλύτερη επιτυχία τα βγάζει πέρα. Η σωματική αντοχή και υγεία είναι εδώ μια βασική προϋπόθεση που πρέπει πάντα να τείνουμε να την έχουμε όσο χωρά πιο ευνοϊκή για μας. Το Κόμμα μας, δεν κάνει φυσικά πολιτικό-κομματικό ξεχώρισμα ανάμεσα στους γερούς και στους άρρωστους. Μα η κομματική απόδοση ανάμεσα τους είναι, έτσι είτε αλλιώς, διαφορετική. Ο γερός ρίχνεται στην δουλειά με όλες τις δυνάμεις του. Τον αδύνατο και άρρωστο πρέπει το Κόμμα να τον προσέχει πιο πολύ και πρέπει να προσέχει και ο ίδιος τον εαυτό του. Και ο νέος, είτε η νέα, που ξεκινάν μόλις στην κοινωνική και πολιτική δράση, πλουτισμένοι απ' την πείρα μας, προσέχουν πολύ τον τομέα αυτό και προετοιμάζουν, σκληραγωγούν το σώμα τους, το κάνουν πιο ικανό να αντιμετωπίσει και να νικήσει τις φουρτούνες και τις δυσκολίες του ταξικού αγώνα, που του αφιερώνουν την ζωή τους. Γερό κορμί, ακμαίες φυσικές δυνάμεις είναι ένα από τα πιο πολύτιμα αγωνιστικά κεφάλαια που χρειάζεται ο στρατευμένος κομμουνιστής, το μέλος του ΚΚΕ, για να ανταποκριθεί αντάξια στην αποστολή του. Και με την τέτοια επίγνωση, το μέλος μας, κάνει όλα όσα μπορεί προς την κατεύθυνση αυτή.

Η ψυχική υγεία του κομμουνιστή

Το γερό κορμί έχει την επίδρασή του, είτε καλύτερα, αποτελεί προϋπόθεση, για μια ακμαία ψυχική διάθεση και κατάσταση, όπως και αυτή επιδρά θετικά είτε αρνητικά πάνω στο κορμί. Την ψυχική του υγεία ο κομμουνιστής πρέπει να την προσέχει όχι λιγότερο από κάθε τι άλλο. Εδώ πρώτα απ' όλα δύο πράγματα πρέπει να ξέρουμε. Πρώτα, ο κομμουνιστής, περισσότερο ίσως από κάθε άλλον, στην δύσκολη, πολυσύνθετη και υπεύθυνη δουλειά του, που τόσα απρόοπτα και αλλαγές παρουσιάζει και που κάθε τόσο τον φέρνει μπροστά σε καινούργια προβλήματα και νέες καταστάσεις, χρειάζεται την ψυχική του ισορροπία, μια γερή ψυχική αντοχή.

Δεύτερο, οι δυσκολίες, δοκιμασίες και στερήσεις της ζωής, οι καταδιώξεις και φυλακίσεις, τα βασανιστήρια και οι αγριότητες του ταξικού εχθρού, βάζουν και την ψυχική αντοχή του κομμουνιστή – αγωνιστή κάτω απ' την πιο σκληρή δοκιμασία. Είναι ζήτημα αν άλλες ανθρώπινες ομάδες και μονάδες περνάν τέτοιες δοκιμασίες, κάτω από τις συνθήκες και για τα χρονικά όρια που τις ζει ο κομμουνιστής, που του γεμίζουν¹³ ολόκληρη σχεδόν την ζωή.

Έτσι βλέπουμε πως οι απαιτήσεις, που ο αγώνας προβάλλει στον ψυχικό εξοπλισμό του κομμουνιστή, είναι πραγματικά μεγάλες. Και στην περίπτωση

¹³ Στο πρωτότυπο: *γιομίζουν*

μας το ζήτημα δεν πρόκειται, ούτε μπορεί να αντιμετωπιστεί στοιχειακά, αυθόρμητα, όπως τα φέρει η τύχη.

Και εδώ, όπως και σ' ολόκληρη την πολύπλευρη επίδοση του κομμουνιστή, χρειάζεται μελέτη, πρόγραμμα, εξάσκηση, προοπτική, επιστημονικό σύστημα, πρόβλεψη και εφαρμογή. Ψυχική ισορροπία, διαύγεια και ετοιμότητα, ψυχραιμία και επαναστατικό θάρρος, σωστή αναμέτρηση και αποφασιστικότητα, μέτρο, ηρεμία συγκράτηση. Όχι άσκοποι και υπερβολικοί ενθουσιασμοί, όχι απότομες μεταπτώσεις. Όλα αυτά είναι ιδιότητες, που πρέπει να καλλιεργεί, να αναπτύσσει και να κατέχει ο κομμουνιστής. Με λίγα λόγια ο κομμουνιστής πρέπει να 'χει γερά, ατσαλένια, όπως συνηθίζουν να λένε, νεύρα. Ψυχικά ο κομμουνιστής συγκροτεί ένα ισορροπημένο σύνολο. Αυτό είναι απαραίτητο για να μπορεί να αναλύει και να μελετά την κατάσταση, να καταλήγει σε συμπεράσματα, ν' αποφασίζει και να εκτελεί αυτά που αποφάσισε ανάλογα κάθε φορά με την κατάσταση, την αντικειμενική που υπάρχει.

Μα αυτό δεν αποχτιέται έτοιμο. Ξεκινώντας από τα εφόδια εκείνα που η φύση, η ζωή και η κοινωνική αγωγή του έδωσαν, ο κομμουνιστής από εκεί και πέρα συνειδητά πια παρακολουθεί, συμπληρώνει, εξασκεί και ατσαλώνει τον ψυχικό του εξοπλισμό. Το ξάφνιασμα μπροστά σε μία καινούργια κατάσταση, σ' ένα νέο γεγονός και το χάσιμο της ψυχραιμίας είναι θανάσιμος κίνδυνος για το μέλος μας και πολύ περισσότερο για το υπεύθυνο καθοδηγητικό στέλεχος.

Οι συνθήκες της ζωής και του αγώνα αναγκάζουν τον κομμουνιστή να γίνεται και σκληρός. Η ταξική αυτή σκληρότητα και το μίσος ενάντια στην εκμετάλλευση και τους καταπιεστές, στοιχεία οργανικά στην συγκρότηση του αγωνιστή, όχι μόνο δεν αποκλείουν, μα αντίθετα προϋποθέτουν μια ανώτερη ανθρώπινη συναντίληψη, μια υψηλή κομματική συντροφικότητα, μια υγιή ευαισθησία απέναντι σε κάθε κοινωνικό πόνο και ταξική αδικία. Ακριβώς γιατί αγαπά ο κομμουνιστής, μισεί. Αγαπά περισσότερο από κάθε άλλον την τάξη, τον τόπο, τον λαό του, για αυτό και μισεί, το ίδιο περισσότερο από κάθε άλλον τους εκμεταλλευτές και βασανιστές του λαού του.

Μα και εδώ κυριαρχεί πάνω του η ταξική, η κομματική ωφελιμότητα. Δεν θολώνει το μυαλό του όσο και αν μισεί. Διατηρεί πάντα την διαύγειά του και αποφασίζει πάντα ψύχραιμα. Ακόμα και στο θάρρος του, που φτάνει μέχρι και την αυτοθυσία, όταν αυτό είναι αναγκαίο, ο κομμουνιστής ποτέ δεν χάνει το αναγκαίο μέτρο και ποτέ το θάρρος του δεν τον εξωθεί μέχρι τον παραλογισμό, γιατί αυτό πια δεν είναι το ψύχραιμο συνειδητό θάρρος που χαρακτηρίζει τον αγωνιστή μας.

Και στις πιο μεγάλες αναποδιές και υλικές στερήσεις, ο κομμουνιστής δεν γίνεται μурμουρης και γκρινιάρης. Ξέρει να βρίσκει τον εαυτό του και να 'ναι καλοδιάθετος και στις πιο δύσκολες στιγμές, έτοιμος ν' αντιμετωπίσει πάντα και το χειρότερο, χωρίς ποτέ να πάψει να παλεύει για το καλύτερο. Για

τον κομμουνιστή δεν θα πρέπει να υπάρχει «αυτό μου ῥθε ξαφνικά, δεν το περίμενα» και μέσα στην διαπίστωση αυτή να χάνει τα νερά του και να πελαγώνει.

Το μέλος και το στέλεχός μας προσέχουν πολύ την ψυχική τους αγωγή. Μέσα στην ζωή, στην πάλη, μέσα στην οργάνωσή τους καλλιεργούν και επισωρεύουν όλες εκείνες τις ψυχικές ιδιότητες που τους επιτρέπουν να θέτουν στην διάθεσή του Κόμματος μια άρτια ψυχικά ανθρώπινη μονάδα, ικανή ν' αντέξει και ν' ανταπεξέλθει νικηφόρα στις μικρές και μεγάλες мүπóρες και δοκιμασίες του ταξικού αγώνα.

Σαν γέννημα της εποχής, της κοινωνίας, της τάξης του ο κομμουνιστής δεν μπορεί, από μια ορισμένη πλευρά, παρά να εκφράζει σαν ψυχοσύνθεση και τις αντινομίες και αντιθέσεις που αυτές συγκεντρώνουν. Δεν μπορεί να μην αγαπά και να μην μισεί ταυτόχρονα. Να μην είναι και καλός και σκληρός και πολύπλευρος και μονοκόμματος. Όλα όμως αυτά τα διέπει μια ανώτερη κομματική σκοπιμότητα, η εξυπηρέτηση του λαού, το συμφέρον του κομμουνισμού. Εκεί μέσα¹⁴ βρίσκουν την λύση και την «συναρμολόγησή» τους οι «αντιθέσεις» που συγκεντρώνει και φέρνει μαζί του.

Ο κομμουνιστής σαν χαρακτήρας

Βασικά, φυσικά, δεν ξεχωρίζονται οι ψυχικές ιδιότητες από τα προσόντα που συγκροτούν τον ατομικό χαρακτήρα του ανθρώπου. Όμως, όταν εμείς οι Έλληνες μιλάμε για χαρακτήρα, εννοούμε κάτι κάπως ξεχωριστό, ιδιαίτερο, πιο ατομικό μα και πιο δικό μας, λαϊκό, εθνικό. Μ' αυτήν την έννοια ο κομμουνιστής είναι χαρακτήρας. Δίπλα δηλαδή, στην κομμουνιστική – κομματική και λαϊκή – αγωνιστική ατομικότητά του συγκεντρώνει στο πρόσωπό του και τα καλύτερα, τα πιο ευγενικά εθνικολαϊκά προσόντα και προτερήματα, που χαρακτηρίζουν τον Έλληνα, τον Ρωμό.

Λόγου χάρη¹⁵, ο κομμουνιστής έχει λόγο γερό και σταθερό, που τον κάνουν σεβαστό και υπολογίσιμο. Ο λόγος που δίνει ο κομμουνιστής, είναι λόγος που ξεκινά πάντα από το συμφέρον του αγώνα και του Κόμματος.

Ο κομμουνιστής έχει κομματικό και λαϊκό φιλότιμο, τον χαρακτηρίζει, δηλαδή, η πιο ευγενική φιλοδοξία να ῥναι πάντα πρώτος και καλύτερος στην εξυπηρέτηση του λαού, στην κομματική δουλειά και απόδοση.

Ο κομμουνιστής έχει ευθύτητα και συνέπεια. Δεν υποχωρεί από τον σωστό δρόμο που χάραξε και τον ακολουθεί με συνέπεια μέχρι (την)¹⁶ εξάντληση, ωσότου να φτάσει στο τέρμα που έβαλε, μικρό είτε μεγάλο, μερικό είτε γενικό. Στην συνέπειά του αυτή συγκεντρώνει υπομονή και επιμονή ατράνταχτη,

¹⁴ Στο πρωτότυπο: *αυτού μέσα*

¹⁵ Στο πρωτότυπο: *Λογουχάρη*

¹⁶ Προσθήκη της έκδοσης

εμμονή και πείσμα ακόμα, όταν αυτό χρειάζεται, πείσμα θετικό και γόνιμο και όχι στεία χοντροκεφαλιά.

Ο κομμουνιστής έχει τιμότητα, εντιμότητα, ανιδιοτέλεια και ακεραιότητα. Κάνει την δουλειά και το καθήκον του από συνείδηση και εσωτερική ανάγκη. Η καυχησιολογία και η επίδειξη του είναι απόλυτα ξένα πράγματα. Σιωπηλός και μετριοφρονas συγκεντρώνει ακόμα τον πατροπαράδοτο ελληνικό λαϊκό ιπποτισμό, την λαϊκή ευγένεια που τόσο πλούσια εκδηλώνεται στην ελληνική φιλοξενία.

Ο κομμουνιστής είναι ειλικρινής, όχι όμως και ευκολόπιστος. Όταν έχει απέναντί του μια έντιμη διάθεση, δεν έχει κανένα λόγο να μην είναι και αυτός ειλικρινής.

Να μερικές από τις καλύτερες πλευρές του λαϊκού μας χαρακτήρα. Ο κομμουνιστής καλλιεργεί και αναπτύσσει τις πλευρές αυτές. Συγκροτούν την ρωμέικη ελληνική πλευρά του Έλληνα λαϊκού αγωνιστή, του διατηρούν το ντόπιο εθνικό χρώμα στην ατομική συγκρότησή του, που αποτελεί μια ενιαία οργανική σύνθεση με την διεθνιστική του πλευρά, που τον κάνει απόλυτα ξένο προς κάθε τυφλό εθνικισμό και φυλετικό εγωισμό. Ο λαϊκός αγωνιστής δεν κάνει διάκριση ανάμεσα σε ράτσες, τοποθετεί τον εαυτό του ισότιμο και ισάξιο ανάμεσα στους άλλους που αγωνίζονται και αυτοί για το καλό του λαού τους¹⁷, μα θέλει με τα έργα του να είναι πρώτος και καλύτερος.

Οι πνευματικοί ορίζοντες του κομμουνιστή

Απ' αυτή την κοινωνική αποστολή του οι πνευματικοί ορίζοντες του κομμουνιστή αγκαλιάζουν όλο τον κόσμο. Αυτό σημαίνει ότι ο κομμουνιστής στέκει στο γενικό πνευματικό – εκπολιτιστικό ύψος της εποχής του, βρίσκεται γενικά στο μέσο ύψος, στον μέσο όρο, στην γενική αυτή εξέλιξη, κρατώντας πάντα την πρωτοπορία στον κοινωνικό και πολιτικό τομέα.

Τι πάει να πει αυτό; Ένας κομμουνιστής και ακόμα πιο πολύ ένα στέλεχος του ΚΚΕ χώρα από το σχολείο και το πανεπιστήμιο, όπου σαν μαθητής και φοιτητής είναι υπόδειγμα, χώρα από την ειδικότητά του, που πρέπει να την κατέχει καλά, να την προωθεί και όπου πρέπει να 'ναι πρωτοπόρος και ανακαινιστής, κατέχει και την αναγκαία εγκυκλοπαιδική μόρφωση πάνω στους βασικούς τομείς μέσα στην παγκόσμια εκπολιτιστική, πνευματική και επιστημονική κίνηση και συγχρονίζεται αδιάκοπα. Ενδιαφέρεται για την παγκόσμια πρωτοπόρα διάνοηση, τις κορυφές της και την πνευματική παραγωγή τους. Και πολύ περισσότερο παρακολουθεί την ντόπια πνευματική κίνηση. Ενδιαφέρεται για την λογοτεχνική φιλολογία, το θέατρο, την μουσική, τις εικαστικές τέχνες και καλλιεργεί και τις ατομικές του κλίσεις. Τον ενδιαφέρει και ο κινηματογράφος στην προοδευτική του παραγωγή, το ραδιόφωνο, ντόπιο και ξένο. Όλα αυτά με το σωστό μέτρο και την σκοπιά της κομματικής σκοπιμότητας. Εδώ ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δώσουμε στις

¹⁷ Στο πρωτότυπο χρησιμοποιείται ο παλαιός τύπος «των λαών των»

ξένες γλώσσες. Τα μέλη και τα στελέχη μας πρέπει να έχουν την φιλοδοξία, εκτός από την μητρική τους γλώσσα, την δημοτική, που πρέπει να την κατέχουν οπωσδήποτε καλά, να μάθουν τουλάχιστο και μία ξένη γλώσσα. Εδώ την πρώτη θέση κατέχουν τα Ρωσικά¹⁸. Είναι η πρώτη γλώσσα στην χώρα με τον πιο προοδευτικό κοινωνικό σχηματισμό¹⁹. Στην πνευματική παραγωγή της μπορεί ο κομμουνιστής και ο κάθε προοδευτικός άνθρωπος να βρει ικανοποίηση σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, επιστημονικής, πνευματικής και εκπολιτιστικής ζωής και επίδοσης. Ξέροντας κανένας Ρωσικά και παρακολουθώντας την πνευματική ζωή και παραγωγή στην Σοβιετική Ένωση, όσο αυτό του είναι δυνατό, εξασφαλίζει και τον συγχρονισμό του πάνω στα ζητήματα που ενδιαφέρουν και απασχολούν την προοδευτική ανθρωπότητα.

Όλα τα πιο πάνω, τα σχετικά με τους πνευματικούς ορίζοντες του κομμουνιστή, αφορούν την γενική, την εγκυκλοπαιδική του κατάρτιση. Όσο, όμως, και αν είναι αναγκαία και χρήσιμα, δεν αποτελούν παρά μόνο το δευτερεύον στον πνευματικό εξοπλισμό που πρέπει να έχει το μέλος και το στέλεχός μας που για κύρια και βασική αποστολή του έχει να διαφωτίσει, να οργανώσει και να καθοδηγήσει τις μάζες στον αγώνα για κοινωνική τους απελευθέρωση, για την λαϊκή δημοκρατία, τον σοσιαλισμό, τον κομμουνισμό.

Για αυτό και στην θεωρητική – πολιτική συγκρότηση του κομμουνιστή την πρώτη θέση την έχει η μελέτη και η δημιουργική αφομοίωση του μαρξισμού – λενινισμού, που είναι η επιστήμη της γνώσης του κόσμου για την μεταβολή του.

Η Μαρξιστική – Λενινιστική κατάρτιση του Κομμουνιστή

Ο βασικός σκοπός που βάζουμε στην μαρξιστική – λενινιστική θεωρητικοπολιτική δουλειά, είναι να κάνουμε τα μέλη και τα στελέχη μας ικανά να προσανατολίζονται στην ντόπια και παγκόσμια κατάσταση, να καταπιάνονται με αποτέλεσμα και να λύνουν δίχως σοβαρά παραστρατήματα τα προβλήματα της οργάνωσης και καθοδήγησης της πάλης των μαζών για το ψωμί και την λευτεριά τους, για την απελευθέρωσή τους. Για να τα βγάλει πέρα στην αποστολή του αυτή το στέλεχός μας πρέπει να μελετά, να σπουδάζει και να χωνεύει δημιουργικά την επιστήμη μας, την μαρξιστική – λενινιστική κοινωνιολογία, τους νόμους για την κοινωνική εξέλιξη και για την λαϊκοεπαναστατική δημιουργία της καινούργιας κοινωνίας, για το ότι ο κομμουνισμός θα νικήσει αναπόφευκτα.

Να γιατί η μαρξιστική – λενινιστική κατάρτιση αποτελεί για τον κάθε κομμουνιστή τον ακρογωνιαίο λίθο για όλη του την κομματική, θεωρητική και πρακτική, συγκρότηση και δράση του.

¹⁸ Στο πρωτότυπο: *ρούσικα*

¹⁹ Αναφέρεται στην ΕΣΣΔ (1917-1956) και όχι στο μετέπειτα Χρυσοσωφικό μόρφωμα, ούτε -προφανώς- στην καπιταλιστική – ιμπεριαλιστική Ρωσική Ομοσπονδία

Το στέλεχός μας βελτιώνει διαρκώς τον εαυτό του θεωρητικά, για να βελτιώνει και υψώνει αδιάκοπα στην στάθμη της πρακτικής του απόδοσης. Το στέλεχός μας μελετά τους κλασικούς του μαρξισμού – λενινισμού, τους Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν – Στάλιν, αντλεί από την αστείρευτη αυτή πηγή καινούργιο πλούτο, νέα πείρα για την θεωρητική του ανάπτυξη και την πρακτική του δουλειά. Στην εργασία τους αυτή οι κομμουνιστές, αποφεύγοντας τον εκδογματισμό του Μαρξισμού – Λενινισμού, δεν ξεχνάν ποτέ την βασική του αρχή ότι **ο μαρξισμός δεν είναι δόγμα, μα καθοδήγηση για δράση**²⁰. Αυτό απαιτεί από τα στελέχη μας και από ολόκληρο το Κόμμα έναν **αδιάκοπο θεωρητικό εκσυγχρονισμό**²¹. Ο σ. Στάλιν στην έκθεσή του στο XVIII (18^ο) Συνέδριο του Κομμουνιστικού Κόμματος (Μπ.) της ΕΣΣΔ, μιλώντας για «μερικά ζητήματα της θεωρίας» λέει και τούτο 'δω:

«Μπορούμε και πρέπει να έχουμε την απαίτηση από τους μαρξιστές – λενινιστές του καιρού μας να μην περιορίζονται στο να αποστηθίζουν ξεχωριστές γενικές θέσεις του μαρξισμού, μα να διεισδύουν στην ουσία του Μαρξισμού, να μάθουν να παίρνουν υπόψη τους την πείρα από την εικοσάχρονη ύπαρξη του σοσιαλιστικού κράτους στην χώρα μας, να μάθουν, τέλος, στηριζόμενοι στην πείρα αυτή και με αφετηρία την ουσία του μαρξισμού να συγκεκριμενοποιούν τις ξεχωριστές γενικές θέσεις του μαρξισμού, να τις αποσαφηνίζουν και να τις βελτιώνουν».

Έτσι, ο κομμουνιστής μελετώντας ζωντανά την θεωρία μας, την ουσία της και όχι το γράμμα της, όχι μόνο ο ίδιος εκσυγχρονίζεται²² θεωρητικά, μα έχει υποχρέωση να συμβάλει και ο ίδιος στο παραπέρα δούλεμα της θεωρίας μας, συνεισφέροντας και αυτός από την πείρα του και από την δουλειά του στην γενική προσπάθεια.

Σπουδάζοντας την διδασκαλία μας από τις πηγές αυτών που την ίδρυσαν και την προώθησαν παραπέρα, το στέλεχός μας, σε συνδυασμό πάντα με την πρακτική δουλειά του, συγκεντρώνει κυρίως την προσοχή του σε δύο σημεία: πρώτα στην διαλεκτική μας μεθοδολογία, που είναι και το πιο επαναστατικό και αποτελεσματικό όπλο μας. Η διαλεκτική μας υποχρεώνει όλα τα φαινόμενα και τα πράγματα στην φύση και στην κοινωνία, να τα βλέπουμε στην ενότητά τους, στην κίνησή τους και στις αλλαγές τους, ποσοτικές και ποιοτικές, δηλαδή στην γέννηση, στο μέστωμα και στο ξεπέρασμά τους, στην αλληλοσύνδεση και στην νομοτέλειά τους, μέσα στις αντιθέσεις που περικλείουν²³ και που τα κινούν προς τα μπρος. Και δεύτερο, ξεχωριστό, σ' αυτή την κίνηση προς τα μπρος, δηλαδή συγκεντρώνει την προσοχή του στο καινούργιο που κάθε φορά η εξέλιξη και οι αγώνες φέρνουν μπροστά μας και που απαιτεί, το καινούργιο αυτό, την πρωτόβουλη, μελετημένη,

²⁰ Υπογράμμιση του Ν. Ζαχαριάδη

²¹ Υπογράμμιση του Ν. Ζαχαριάδη

²² Στο πρωτότυπο: *συγχρονίζεται*

²³ Στο πρωτότυπο: *περικλείουν*

συγκεκριμένη αντιμετώπιση. Αυτή θα 'ναι αποτελεσματική μόνο όταν σωστά συσχετίζει και συνδέει το καινούργιο αυτό με το προηγούμενό του, με τις αιτίες και τις δυνάμεις που το προκάλεσαν, το γέννησαν, το δημιουργήσαν και με την παραπέρα εξέλιξή του.

Επιδιώκοντας και βελτιώνοντας (εσυγχρονίζοντας²⁴) το γενικό θεωρητικό εξοπλισμό του, ο κομμουνιστής προβληματίζεται και πάνω στα καθημερινά ζητήματα του αγώνα και πριν απ' όλα του κύκλου όπου αυτός δουλεύει είτε που καθοδηγεί. Επιδιώκει και θεωρητικά με την δική του προσωπική συμβολή, να ευθυγραμμίζει όσο μπορεί και τον τομέα και τον κλάδο τον δικό του με την όλη θεωρητική εργασία που κάνει ολόκληρο το Κόμμα.

Εδώ χρειάζεται μια έγκυρη πολιτική ενημέρωση πάνω στη γενική γραμμή του ΚΚΕ, τις θέσεις που κάθε φορά προωθεί ιδιαίτερα, τα σημεία που τονίζει, τις συγκεκριμένες αποχρώσεις που κάθε τόσο παίρνει. Χρειάζεται, δηλαδή, μια στέρεη στρατηγική και τοποθέτηση τόσο γενική, που σχετίζεται με τα παγκόσμια προβλήματα και τις διεθνείς εξελίξεις, όσο και μερική, που αφορά την εσωτερική θέση και κατάσταση, καθώς και ειδική, που αναφέρεται στον συγκεκριμένο τομέα που καθοδηγεί είτε όπου δουλεύει το στέλεχος ή το μέλος μας.

Ο κομμουνιστής σε μια από τις πιο βασικές ιδιότητές του είναι πολιτικός ηγέτης και καθοδηγητής. Αυτό σημαίνει ότι καθορίζει προσανατολισμό, χαράζει κατεύθυνση και οδηγεί και δρα στην κατεύθυνση αυτή.

Η μελέτη και η ανάλυση της κατάστασης και ο καθορισμός της γραμμής

Βασική προϋπόθεση για να χαραχτεί ένας σωστός προσανατολισμός είναι να γίνει πρώτα μια σωστή μελέτη και ανάλυση της κατάστασης. Είτε για μια συγκέντρωση πρόκειται, είτε για αρχαιρεσίες σε ένα σωματείο, είτε για μια απεργία, είτε πρόκειται να διατυπωθεί ένα σύνθημα πολιτικό, είτε να γίνει μια κινητοποίηση στο εργοστάσιο κλπ., εξετάζεται πρώτα ψηλαφητά και συγκεκριμένα η τοπική κατάσταση και παίρνονται υπόψη και οι γενικότερες συνθήκες. Η τέτοια συγκεκριμένη ανάλυση της κατάστασης θα μας επιτρέψει να καθορίσουμε και την τακτική που θα ακολουθήσουμε στην κινητοποίηση που ετοιμάζουμε. Δηλαδή, από πού θα αρχίσουμε, ποιο δρόμο θα ακολουθήσουμε. Και εδώ υπάγονται οι μορφές οργάνωσης και πάλης και τα συνθήματα που θα χρησιμοποιήσουμε και που θα φτάσουμε, είτε που θέλουμε να φτάσουμε.

Πρώτ' απ' όλα πρέπει να διαπιστώσουμε ότι η αντικειμενική κατάσταση επιτρέπει, είτε κάνει ώριμη μια κινητοποίηση. Λόγου χάρη δεν μπορούμε να αποφασίσουμε σε μια συνουσία να κινητοποιήσουμε τον κόσμο για το νερό, όταν υπάρχει νερό. Όταν έχουμε μια ύψωση στις τιμές για τα είδη πρώτης

²⁴ Στο πρωτότυπο: *εσυγχρονίζοντας*, βλ. σημείωση 23

ανάγκης, είτε όταν ο εργοδότης θελήσει να κατεβάσει τα μεροκάματα, τότε υπάρχει αντικειμενικά ώριμη κατάσταση για απεργία. Όταν γίνει αυτή η διαπίστωση, τότε προχωρούμε και εξετάζουμε ποια διάταξη δυνάμεων υπάρχει στον τομέα όπου οργανώνεται η πάλη και παίρνουμε ανάλογα μέτρα. Πώς στέκει η εργοστασιακή επιτροπή και ποια είναι η επιρροή της; Πώς στέκει το σωματείο; Ο αγώνας θα είναι μεμονωμένος είτε και άλλα εργοστάσια, είτε κλάδοι, είτε και άλλα λαϊκά στρώματα θα πάρουν μέρος; Ποιες οι δυνάμεις του εργοδότη; Τρομοκρατικές και απεργοσπαστικές οργανώσεις και δυνάμεις, στάση κρατικών οργάνων; Εδώ χρειάζεται μια όσο χωράει πιο σωστή εκτίμηση: ούτε υπερτίμηση, ούτε υποτίμηση της δουλειάς μας και της δύναμης του αντιπάλου. Χρειάζεται να υπολογίσουμε σωστά τις εφεδρείες του αντιπάλου. Παίρνονται ακόμη υπόψη και οι «αστάθμητοι» ψυχολογικοί παράγοντες (λχ. άλλη είναι η ψυχολογική διάθεση της μάζας όταν σε ένα διπλανό εργοστάσιο έχει κερδηθεί είτε χαθεί ένας ανάλογος αγώνας, είτε αν στο εργοστάσιο όπου ετοιμάζεται η απεργία είχε τσακιστεί προηγούμενα μια τρομοκρατική εκδήλωση του αντιπάλου). Ο συγκεκριμένος καθορισμός του συσχετισμού των δυνάμεων στην δοσμένη στιγμή, μας επιτρέπει να καθορίσουμε και την πορεία που θ' ακολουθήσουμε, προκήρυξη, συνέλευση, απεργιακή επιτροπή, απεργιακό ταμείο και απεργιακή φρουρά, έντυπη διαφώτιση, απεργιακές συγκεντρώσεις, μαζική αυτοάμυνα κλπ. Στην διάρκεια του αγώνα χρειάζεται ζωντανή, ευλύγιστη επιτελική καθοδήγηση, αλλαγή συνθημάτων και μορφών, ελιγμοί ανάλογα με την κατάσταση, κινητοποίηση εφεδρειών (λχ. οικογένειες απεργών), προσθήκη αιτημάτων (λχ. όχι απόλυση απεργιακής επιτροπής). Η βασική επιδίωξη διατηρείται στο κέντρο. Αν, όμως, προβάλλει καινούργια κατάσταση μπορεί να προστεθεί στην πορεία της πάλης και άλλο βασικό αίτημα (λχ. να διωχτούν απ' το εργοστάσιο χίτες τρομοκράτες) είτε το πρώτο σύνθημα να μειωθεί (πχ. αύξηση όχι πενήντα τοις εκατό, μα τριάντα τοις εκατό). Πάντως σε όλη την προπαρασκευή και διεξαγωγή της πάλης, καθοδήγηση και μάζα πρέπει καθαρά να βλέπουν τον σκοπό και τον δρόμο για τον δρόμο για τον σκοπό και να διαθέτουν για τον σκοπό αυτό όλες τις δυνάμεις, χρησιμοποιώντας τις ζωντανά, επιτελικά. Ο κομμουνιστής, καθορίζοντας καθαρά τον σκοπό που επιδιώκει να φτάσει, δεν είναι ποτέ μονοκόμματος και άκαμπτos. Συνδυάζει ανάλογη με την συγκεκριμένη στιγμή και κατάσταση ακαμψία και ευλυγισία, αποφασιστικότητα και υποχωρητικότητα, χτυπά κατευθείαν, μα κάνει και ελιγμούς.

Τα πράγματα, φυσικά, προβάλλουν περισσότερες δυσκολίες και αξιώσεις όταν δεν πρόκειται μόνο για μια σχετικά απλή κινητοποίηση σε ένα μεμονωμένο τομέα, μα χρειάζεται να αντιμετωπιστούν πιο σύνθετες καταστάσεις. Στις συνθήκες που ζούμε, με την ολόπλευρη κρίση που δέρνει το αστοισφιλικάδικο καθεστώς, με την ξενική κατοχή, το μοναρχοφασιστικό και πλουτοκρατικό ξεφάντωμα, με τις διεθνείς περιπλοκές, τα προβλήματα που προβάλλουν είναι πολυσύνθετα και απαιτούν μια τόσο συνθετική όσο και συγκεκριμένη αντιμετώπιση. Εδώ το στέλεχος μας πρέπει, παραμένοντας

στέρα στο έδαφος της πραγματικότητας, να έχει πάντα μια καθολική, γενική, τοπική και ειδική εικόνα της κατάστασης. Πρέπει να μπορεί να ξανοίγεται αγκαλιάζοντας την γενική προοπτική και κίνηση και παράλληλα να εντοπίζεται, να ξεχωρίζει τον βασικό κρίκο, που η προώθησή του επιτρέπει την κηδεμονία, το μαστόρεμα των γεγονότων, την διοχέτευσή τους προς την κατεύθυνση που δείχνει η πολιτική του Κόμματος. Εδώ πρέπει όχι μόνο να κατευθύνουμε τις μάζες, μα και να έχουμε στενή ζωντανή επαφή μαζί τους, να κρατούμε τον παλμό τους, ν' ακούμε, να ξέρουμε τι θέλουν, πώς σκέφτονται οι μάζες, να διδασκόμαστε από τις μάζες. **Συγκεκριμένη, ζωντανή, επιτελική, επιχειρησιακή καθοδήγηση**²⁵ είναι απαραίτητη μα και δύσκολη δουλειά που απαιτεί από το στέλεχός μας, συστηματική και ατελείωτη καθημερινή προσπάθεια, ιδεολογική και πολιτική βελτίωση και συγχρονισμό. Απαιτεί γοργή σύλληψη και αποφασιστική, ευλύγιστη εκτέλεση, ανάπτυξη της ικανότητας για μαρξιστική – λενινιστική ανάλυση και σύνθεση όλων των υλικών και αστάθμητων στοιχείων, όλων των γεγονότων και της ειδικής και γενικής κατάστασης.

Θεωρητική επίδοση και πρακτική δουλειά στο σχολείο της ζωής και της πάλης προωθούν ακατάπαυστα το στέλεχός μας προς την κατεύθυνση αυτή. Του επιτρέπουν επάξια ολοένα και καλύτερα ν' ανταποκρίνεται προς τα καθήκοντά του, προς τις απαιτήσεις που το ΚΚΕ και ο λαός μας προβάλλουν στον κάθε πρωτοπόρο και συνειδητό λαϊκό αγωνιστή.

Το Κομματικό πρόσωπο του κομμουνιστή

Στο Κόμμα μας, μέσα στην μακρόχρονη και δύσκολη ανάπτυξη, δουλειά και πάλη, έχουν καλλιεργηθεί ορισμένες κομματικές πια ιδιότητες, που το σύνολό τους συγκροτεί την καθαυτό κομματική πλευρά στην ατομικότητα του κομμουνιστή. Φυσικά, εδώ παίρνουμε και αφομοιώνουμε εκείνο το δυνατό, το υποδειγματικό, το ξεχωριστό και το अपαραάμιλλο που συγκεντρώνει ο πιο συνεπής και ο πιο πρωτοπόρος λαϊκός αγωνιστής στον αιώνα μας, ο μπολσεβίκος.

Ποιο είναι το βασικό εδώ γνώρισμα;

Το απόλυτο, το δίχως καμία επιφύλαξη, δόσιμο στο Κόμμα, η απόλυτη, δίχως καμία επιφύλαξη, πίστη στην υπόθεση, στα ιδανικά που πρεσβεύει το Κόμμα.

Το πρώτο προσόν που πρέπει να χαρακτηρίζει το στέλεχός μας είναι ότι δημιουργεί γύρω του, μέσα στην δουλειά και με βάση την κομματικότητα και τις ικανότητές του, έναν κύκλο από καλά και νέα μέλη, που τα βοηθάει όσο μπορεί να αναπτυχθούν. Τα φροντίζει, τα προωθεί, τα βοηθάει να ξεδιπλώσουν όλες τις καλές πλευρές τους, διορθώνει φιλόστοργα, συντροφικά μα επίμονα και ανένδοτα τις ελλείψεις και τα ελαττώματά τους και για φιλοδοξία του πρέπει να 'χει να τα κάνει καλύτερα από τον ίδιο. Ένα από τα πιο υπεύθυνα μελήματα μας πρέπει να 'ναι να ανακαλύπτουμε και να

²⁵ Υπογράμμιση του Ν. Ζαχαριάδη

εκκολάπτουμε νέες αξίες, καινούργια ταλέντα μέσα στο Κόμμα μας. Το στέλεχός μας μελετά τα μέλη και τους συνεργάτες του, μελετά τους χαρακτήρες τους και τους βοηθάει, τους δίνει φόρα για να αναπτυχθούν και ν' αποδώσουν τ' ανώτατο που μπορούν, που οι φυσικές και διανοητικές τους δυνάμεις τους επιτρέπουν. Και ένα από τα πιο θανάσιμα αμαρτήματα για ένα στέλεχός μας είναι να θεωρεί τον εαυτό του αναντικατάστατο, γιατί έτσι βάζει κιάλας φραγμό στα καινούργια μέλη ν' αναπτυχθούν και να προοδεύσουν.

Η αυτοκριτική είναι ένα από τα οργανικά και τα πιο ψηλά προτερήματα του κομμουνιστή. Εδώ θα πρέπει να προστεθεί ότι το προτέρημα αυτό είναι από εκείνα που αποκτιούνται πολύ δύσκολα και απαιτούν ένα ανώτατο επίπεδο κομματικότητας. Δίχως όμως αυτό, δεν υπάρχει καλό στέλεχος, καλό μέλος του ΚΚΕ. Μην ξεχνάμε ποτέ αυτό που σχετικά μας διδάσκουν οι μεγάλοι δάσκαλοί μας Λένιν και Στάλιν:

*«Η στάση ενός πολιτικού κόμματος μπροστά στα λάθη του είναι ένα απ' τα σπουδαιότερα και ασφαλέστερα κριτήρια για την σοβαρότητα του κόμματος και για την εκπλήρωση στην πράξη των υποχρεώσεών του απέναντι στην **τάξη** του και τις εργαζόμενες **μάζες**. Να αναγνωρίζει ανοιχτά το λάθος του, να βρίσκει τις αιτίες του, να αναλύει την κατάσταση που το γέννησε, να εξετάζει προσεκτικά τα μέσα της διόρθωσης του λάθους, αυτό είναι το χαρακτηριστικό του σοβαρού κόμματος, αυτό θα πει εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, αυτό θα πει διαπαιδαγώγηση της **τάξης** και έπειτα της **μάζας**» (Λένιν).*

Και πάνω σ' αυτό ο σ. Στάλιν προσθέτει:

«αυτό θα πει ότι, καθήκον των μπολσεβίκων δεν είναι να κρύβουν τα λάθη τους, ν' αποφεύγουν την συζήτηση όπως γίνεται συχνά σ' εμάς, αλλά να αναγνωρίζουν τίμια και ανοιχτά τα λάθη τους, να παίρνουν τίμια και ανοιχτά τα μέτρα για να διορθωθούν αυτά τα λάθη, να διορθώνουν τα λάθη τους τίμια και ανοιχτά».

Μόνο όταν το στέλεχός μας μάθει να κάνει κριτική για τα λάθη του, θα έχει και όλο το κύρος να κάνει γόνιμη και αποδοτική κομματική κριτική για τα λάθη που κάνουν οι συνεργάτες του.

Η αυτοκριτική επιτρέπει στο στέλεχός μας σωστά να εκτιμάει και να τοποθετεί τον εαυτό του, να έχει το γνώθι σαυτόν, να ξέρει τι πάνω – κάτω μπορεί να κάνει και τι δεν μπορεί.

Ξεκινώντας από μία τέτοια προϋπόθεση μπορεί παραπέρα, πιο σωστά να εκτιμά και ν' αξιοποιεί τους συνεργάτες του.

Τον κομμουνιστή ποτέ δεν τον χαρακτηρίζει η αυτοϊκανοποίηση και η επανάπαυση και πολύ περισσότερο ποτέ δεν νομίζει ότι έφτασε πια το ανώτατο όριο και παραπέρα δεν έχει να μάθει τίποτε. Ένα τέτοιο πράγμα θα σήμαινε ότι ο κομμουνιστής αυτός σταμάτησε πια και δεν μπορεί να

προχωρήσει, να συμβαδίσει με την ζωή που προχωράει ακατάπαυστα. Το μέλος, σωστά εκτιμά την κάθε πρόοδο και επιτυχία στην δουλειά, βλέπει όμως ταυτόχρονα και τις αδύνατες πλευρές και τις ελλείψεις που παρουσιάζει για να τις διορθώσει και την κάθε επιτυχία την κάνει αφετηρία για μεγαλύτερη ακόμα πρόοδο και ανάπτυξη της δουλειάς, για ακόμα πιο μεγάλες επιτυχίες.

Το στέλεχος αποφεύγει και πολεμά τον δογματισμό, το δασκαλισμό, με την κακή φήμη που έχει, τα καλούπια, τα σχήματα στην δουλειά του και στον θεωρητικό εξοπλισμό του. Η θεωρία του είναι καθοδήγηση για δράση στα ζωντανά συγκεκριμένα προβλήματα, που κάθε μέρα αντιμετωπίζει και πρέπει να λύσει. Ξέρει πως οι καταστάσεις ποτέ δεν επαναλαμβάνονται ατόφιας, ότι κάθε φορά υπάρχει και κάτι το καινούργιο. Αυτό σημαίνει ότι η παλιά διαπίστωση και θέση δεν μπορεί ν' ανταποκριθεί σ' όλη την γραμμή και στην καινούργια κατάσταση. Γι' αυτό, εξοπλισμένος με την πείρα, την καθοδήγηση που η πείρα αυτή του δίνει από πριν, βλέπει ταυτόχρονα και το καινούργιο στοιχείο, το καινούργιο πρόβλημα για να το μελετήσει και να το λύσει ζωντανά με βάση τα νέα δεδομένα²⁶. Έτσι συμβάλλει και αυτός στην επεξεργασία της γραμμής, στον πλουτισμό της κομματικής πείρας και δουλειάς.

Αυτοϊκανοποίηση, δογματισμός από την μια και αυταρχικότητα, γραφειοκρατία από την άλλη, φέρνουν την κατάσταση εκείνη που κρατάει το στέλεχος μας μακριά από την ζωντανή πραγματικότητα, αποσπασμένο από την ζωή και την μάζα του Κόμματος, από την μάζα του λαού. Αυτό κάνει το στέλεχος και τον καθοδηγητή ανίκανο ν' ανταποκριθεί στην δουλειά του, στον κομματικό προσορισμό, πράγμα που γίνεται πηγή για σοβαρά λάθη και μεγάλους κινδύνους τόσο για τις μεμονωμένες οργανώσεις, όσο και για ολόκληρο το Κόμμα. Η απόσπαση του στελέχους και της καθοδήγησης από την μάζα των μελών, από την βάση, από τα ζωντανά προβλήματα και από τον λαό, αποτελεί το πιο θανάσιμο οργανωτικό σφάλμα και την μεγαλύτερη αδυναμία, που πρέπει να πολεμάμε με όλη την κομματική συνέπεια, ως το τέλος.

Στο μέλος και στο στέλεχος μας είναι στο μεγαλύτερο βαθμό αναπτυγμένο το συναίσθημα της κομματικής πειθαρχίας και ευθύνης και το συνδεδεμένο με αυτά συναίσθημα της κομματικής ευθιξίας. Για τον κομμουνιστή δεν χωράει συζήτηση για την κομματική πειθαρχία, που στηρίζεται στην συνειδητή εθελοντική προσήλωση και πίστη στο καταστατικό και το πρόγραμμα του ΚΚΕ. Όπως δεν χωράει και συζήτηση ότι φέρνει ακέραια και προσωπικά την ευθύνη για τον τομέα και την δουλειά που αναλαμβάνει, κατευθύνει και εκτελεί. Στο Κόμμα μας, η ευθύνη είναι πρώτα απ' όλα ατομική. Και κομματική ευθιξία για εμάς δεν μπορεί να σημαίνει τίποτ' άλλο από το ότι ο κομμουνιστής εκτελεί με όλη την συνέπεια την κομματική του δουλειά και να είναι στο έπακρο εύθικτος για κάθε περίπτωση, που δίνει λαβή για

²⁶ Στο πρωτότυπο: *δοσμένα*.

κριτική, γιατί παρουσίασε παραλείψεις είτε και ανεπάρκεια στην δουλειά του αυτή. Και όπως και για το πρόσωπό του, έτσι και για την οργάνωση και για ολόκληρο το Κόμμα του, είναι κομματικά εύθικτος ο κομμουνιστής, εύθικτος με την πιο ευγενική σημασία της λέξης.

Το μέλος του ΚΚΕ αποφεύγει και πολεμάει αμείλικτα την δουλικότητα και την κολακεία μέσα στο Κόμμα σαν κάτι που δεν εναρμονίζεται με την ιδιότητα του κομμουνιστή. Το μέλος μας καλλιεργεί και αναπτύσσει την πρωτοβουλία της ατομικότητάς του, την ανεξαρτησία της προσωπικής του γνώμης, ξέρει να λέει καθαρά την γνώμη του και τις αντιρρήσεις του και προς τα κάτω και προς τα πάνω, πάντοτε μέσα στα πλαίσια του κομματικού συμφέροντος και με βάση ότι όταν πια συζητηθεί το ζήτημα και παρθεί η απόφαση, σταματάν οι συζητήσεις και οι αντιρρήσεις και ολόκληρη η οργάνωση ρίχνεται στην δουλειά για να πραγματοποιηθεί η απόφαση που πάρθηκε. Το μέλος του ΚΚΕ δεν κάνει δίχως αρχές συμβιβασμούς, ούτε και προσωπικά χατίρια στην κομματική του δουλειά και πάνω σε κομματικά ζητήματα. Αντίθετα, αποκρούει και πολεμά τέτοιες εκδηλώσεις μέσα στο Κόμμα και στην δουλειά του. Το μέλος μας έχει δικαίωμα και υποχρέωση, όταν νομίζει ότι υπάρχει λόγος σχετικός με την δουλειά του στο Κόμμα είτε με την κατάσταση στην οργάνωσή του και σε ολόκληρο το Κόμμα, ν' απευθύνεται στα αντίστοιχα κομματικά όργανα για να λύσει τα ζητήματα που τον απασχολούν.

Ο κομμουνιστής προσέχει και αναπτύσσει σαν μια από τις πιο βασικές και απαραίτητες κομματικές ιδιότητες την επαγρύπνηση, την ακούραστη και αμείωτη προφύλαξη της οργάνωσής του και του Κόμματος σαν σύνολο, από κάθε επιβουλή, από κάθε διαβρωτική προσπάθεια, από κάθε χτύπημα που ο ταξικός εχθρός, τα όργανα και οι πράκτορές του, από τα έξω και από τα μέσα καταφέρνουν ενάντια στο Κόμμα. Μόνο όποιος δεν καταλαβαίνει την ιστορική αποστολή του ΚΚΕ και την σκληρότητα και υπολότητα που χρησιμοποιούν οι εχθροί, ντόπιοι και ξένοι – που στο ΚΚΕ βρίσκουν το μοναδικό σε συνέπεια, ολοκληρωτικό και ως το τέλος αντίπαλο, που δεν κάνει κανένα συμβιβασμό αρχής – μονάχα αυτός μπορεί να παραγνωρίζει και να υποτιμά την πρωταρχική σημασία που έχει, ιδιαίτερα σήμερα, η κομματική επαγρύπνηση. Το μέλος του ΚΚΕ έχει πρωταρχική υποχρέωση να υπερασπίζεται και να προφυλάσσει το Κόμμα παντού και πάντοτε. Η προδοσία τιμωρείται μέσα στο Κόμμα.

Το μέλος μας καλλιεργεί το συντροφικό κομματικό ήθος. Είναι κομματικά και ηθικά απρόσβλητο.

Ο κομμουνιστής στο δόσιμό του στο Κόμμα και στην υπόθεση για την απελευθέρωση του λαού, δεν λογαριάζει κόπους και θυσίες και φτάνει όταν χρειάζεται ως την αυτοθυσία. Ο συνειδητός και ψύχραιμος ηρωισμός, που απορρέει από τον υψηλό ιδεαλισμό που εμπνυχώνει τον κομμουνιστή στην δράση του, αποτελεί βασικό, συστατικό, για έναν κομμουνιστή, κομμάτι.

Σ' αυτά μπορούμε να συνοψίσουμε τα βασικά γνωρίσματα που συγκροτούν το κομματικό πρόσωπο του κομμουνιστή. Καθένας από μας έχει υποχρέωση να φροντίζει και να επιμένει να συγκεντρώσει αυτά τα βασικά γνωρίσματα.

Ο κομμουνιστής στην κομματική δουλειά του

Χωρίς να καταντά σχολαστικό το στέλεχός μας, προσπαθεί να οργανώνει την δουλειά, να έχει ένα καθημερινό πρόγραμμα δουλειάς όπου μπορεί να κατανέμει με σκοπιμότητα τον υλικό χρόνο που διαθέτει. Φυσικά, εδώ δεν πρόκειται για γραφειοκρατικό καταμερισμό που «προβλέπεν» για κάθε διαθέσιμο λεπτό, για κάθε βήμα και για κάθε ενέργεια. Ένα τέτοιο πράγμα περισσότερο θα έβλαπτε παρά θα ωφελούσε. Πρόκειται για μέσο, που αφήνοντας κάθε φορά την ελευθερία της αλλαγής ανάλογα με τις ανάγκες που προβάλλουν, επιτρέπει να προκαθορίζεις και να ταξινομείς χρονικά τις δουλειές που έχεις να κάνεις έτσι που να μπορείς να τις αποτελειώνεις. Και το σπουδαιότερο, ένα τέτοιο πρόγραμμα δουλειάς πρέπει απαραίτητα να προβλέπει και για τις ορισμένες εκείνες κάθε μέρα ώρες που το στέλεχός μας χρειάζεται για να διαβάσει, μελετά και γράφει. Γιατί, πρέπει αυτό εδώ να ξανατονιστεί, το μέλος μας κάνει μόνο την μισή δουλειά, όσο γόνιμη και αν υποτεθεί πως είναι, όταν την πείρα και τα αποτελέσματα της δουλειάς του δεν τα συγκεντρώνει και δεν τα μελετά, δεν τα επεξεργάζεται και δεν τα γράφει, θέτοντάς τα στην διάθεση του κομματικού τύπου, για να γίνει έτσι και η πείρα του, πείρα για ολόκληρο το Κόμμα. Είναι και αυτή μια πλευρά από την δουλειά μας, που ως τα σήμερα δεν την προσέξαμε, την παραμελήσαμε, πράγμα που έχει σαν αποτέλεσμα να μας μας χαρακτηρίζει πολύς εμπειρισμός και πρακτικισμός, να χάνουμε πολλές δυνάμεις σε δοκιμές και αναζητήσεις, ενώ μια γενίκευση και ένα ξάπλωμα της κομματικής πείρας, θα 'φερνε σ' ένα συντονισμό και σε μια ολοκλήρωση της πείρας και των διδαγμάτων που τώρα τις περισσότερες φορές χάνονται, γιατί όλη αυτή η δουλειά μένει ασύνδετη και ασυναρμολόγητη και εξαντλείται σε χωριστές, ατομικές και κατά συνέπεια ατελείς προσπάθειες και επιτεύξεις.

Στην προφορική καθοδηγητική δουλειά, το στέλεχός μας, πρέπει να προσέχει πολύ. Πολλοί καλοί σύντροφοι, επειδή δεν τους κάναμε προσεκτικούς πάνω σ' ορισμένα απλά πράγματα, αποστηθίζουν συχνά ασυνάρτητα την φρασεολογία μας, χρησιμοποιούν εκεί που δεν έχουν θέση φράσεις και αποσπάσματα από βιβλία, γίνονται έτσι ακατανόητοι και αντί να ωφελήσουν, βλάπτουν και η ζημιά που κάνουν είναι διπλή. Στον προφορικό του λόγο και κυρίως σε συνεδριάσεις και συνεργασίες, το στέλεχός μας είναι απλό, καθαρό, κατανοητό και συγκεκριμένο. Αναλύει, εξηγεί και πείθει. Και όταν τελειώσει η ανάλυση και εξήγηση, τότε έρχεται η δουλειά, η δράση. Και όπως στα λόγια του, έτσι και στα έργα του ο κομμουνιστής είναι καθαρός, συγκεκριμένος, γοργός και αποφασιστικός. Δεν μπορεί να υπάρχει για έναν κομμουνιστή απόσταση ανάμεσα στα λόγια και στα έργα.

Ένας ειδικός τομέας

Ας περάσουμε τώρα σ' ένα θέμα, που, στην πρώτη ματιά, δεν φαίνεται να 'χει και μεγάλη σχέση με τα ζητήματά μας. Πρόκειται για την στρατιωτική κατάρτιση που πρέπει να 'χει ο κομμουνιστής. Πιο σωστά ακόμα θα πρέπει να πούμε στρατιωτικοπολεμική κατάρτιση. Οι λαϊκοί και ταξικοί αγώνες έχουν και την στρατιωτικοπολεμική τους πλευρά. Και αυτό καθαρά και έντονα φάνηκε τόσο στην διάρκεια του εθνικοαπελευθερωτικού πολέμου, όσο και στον Δεκέμβρη. Είναι ακόμα ολοφάνερο ότι πολλά λάθη και στραπάτσα μας θα τα αποφεύγαμε αν τα στελέχη και τα μέλη μας – εκτός απ' τους ειδικούς στρατιωτικούς – είχαν και μια ορισμένη και απαραίτητη στρατιωτική κατάρτιση, που τόσο χρειαζότανε στις συνθήκες εκείνες. Πολύ περισσότερο, η ειδική στρατιωτική κατάρτιση (εννοώ την σχολική επαγγελματική, την καθιερωμένη στον στρατό μας), δεν μπορούσε μέσα στην καινούργια κατάσταση να καλύψει πέρα για πέρα, πρακτικά και θεωρητικά, τις ανάγκες που πρόβαλλε και τους χειρισμούς που επέβαλε ο ανταρτοπόλεμος τόσο στην ύπαιθρο, στο βουνό, όσο και στις πόλεις. Οι κομμουνιστές στην πρώτη γραμμή, οι ΕΛΑΣίτες κομμουνιστές, μα κι όλοι οι άλλοι, οι κομμουνιστές περισσότερο από κάθε άλλον, συνεχίζουν τις ένδοξες παραδόσεις του ΕΛΑΣ, αφομοιώνουν την πείρα του, μελετούν τις θετικές και αρνητικές πλευρές του, βαφτίζονται στον ηρωισμό και στην αυτοθυσία του και κρατάν και προωθούν ζωντανά την παράδοση, τους θρύλους και την εποποιία του.

Εδώ χρειάζεται πρακτική και θεωρητική δουλειά και κατεργασία. Και όπως στους ταξικούς και πολιτικούς αγώνες, έτσι και στον τομέα μας αυτόν που αποτελεί συνέχιση και προέκταση της πολιτικής πάλης, βασική σημασία έχει η μελέτη του εχθρού, η σωστή τοποθέτηση και εκτίμησή του, η σωστή ανάλυση στον συσχετισμό των δυνάμεων. Το ίδιο πρωταρχική, αποφασιστική σημασία έχει εδώ η σωστή οργάνωση και χρησιμοποίηση των εφεδρειών μας, άμεσων και έμμεσων. Χωρίς εφεδρείες και δίχως την σωστή εκτίμηση, τοποθέτηση και χρησιμοποίησή τους μπορούμε να πούμε από τα πριν ότι το παιχνίδι μπορεί να θεωρείται σχεδόν χαμένο.

Έτσι, με λίγα και γενικά λόγια, πρέπει να βλέπουμε τον ειδικό αυτό τομέα της δουλειάς μας. Μέσα στις συνθήκες που διαμορφώθηκαν και διαμορφώνονται στην χώρα μας, ύστερα από τον Δεκέμβρη, με την μοναρχοφασιστική αναβίωση και την δεύτερη, την αγγλική κατοχή, στον τομέα τον ειδικό που μας απασχολεί η Μαζική λαϊκή αυτοάμυνα, όπου ο κάθε κομμουνιστής πρέπει να 'χει την θέση του, συγκεντρώνει ολόκληρη την προσοχή μας για την οργάνωση και το ξάπλωμά της. Είναι ένα αποφασιστικό στις σημερινές συνθήκες όπλο για να υπερασπίσει ο λαός την ζωή, την τιμή, την περιουσία, την λευτεριά, την δημοκρατία και την ανεξαρτησία του. Πρωτοπόρος και υποδειγματικός οργανωτής, αγωνιστής στην Μαζική λαϊκή αυτοάμυνα πρέπει να 'ναι σήμερα ο κάθε κομμουνιστής, μέλος και στέλεχος του ΚΚΕ.

Προβάλλουμε απραγματοποίητες αξιώσεις;

Αυτά είναι μερικά από τα βασικά συμπεράσματα που βγάζουμε από την ιστορία του ΚΚΕ, όπως επίσης και οι κύριες και βασικές αξιώσεις, που η αποστολή του ΚΚΕ προβάλλει σ' όλους εκείνους που θέλουν να 'ναι άξια μέλη του, αφοσιωμένοι αγωνιστές του λαού στην πάλη για την απελευθέρωσή του.

Μπαίνει τώρα ξανά το ερώτημα που μπήκε στην αρχή: Μήπως προβάλλοντας τέτοιους «όρους» και βάζοντας τέτοιες προϋποθέσεις, κυνηγάμε το ανέφικτο, επιδιώκουμε το τέλειο, το απόλυτο και κατά συνέπεια το απραγματοποίητο;

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι ο κομμουνιστής, το μέλος του ΚΚΕ, απ' αυτή την κοινωνική ιστορική αποστολή του, την πιο υψηλή και δύσκολη που γνώρισε μέχρι σήμερα η ανθρωπότητα, πρέπει να συγκεντρώνει στο πρόσωπό του προσόντα και ικανότητες που θα τον κάνουν ικανό να τα βγάλει παλικάρισμα πέρα. Παράλληλα, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι και εμείς σαν άνθρωποι «γεννιόμαστε» με τις ελλείψεις και τις αμαρτίες της αστοισφιλικάδικης κοινωνίας. Όστε δεν πρόκειται εδώ να επιδιώκουμε το τέλειο και το απόλυτο. Αποφασιστική εδώ σημασία έχει το μέλος και το στέλεχος, όλοι μας, νιώθοντας ολοκληρωμένα την αποστολή μας, να τείνουμε ακατάπαυστα, βήμα προς βήμα και μέρα με την μέρα, να γινόμαστε ολοένα πιο ικανοί και αποδοτικοί στην πράξη. Ο κομμουνιστής που ακούραστα επιδιώκει και πετυχαίνει κάθε μέρα και καλύτερη θεωρητική και πρακτική απόδοση, αυτός εκπληρώνει άξια την αποστολή του. Έτσι συνεισφέρει και αυτός στην κομματική εισφορά και πρόοδο. Μην ξεχνάμε πως όσο καλύτεροι γινόμαστε εμείς, τόσο πιο άξιο σηκώνεται το ΚΚΕ.

Μόνο πάνω σ' αυτή τη βάση μπαίνει σωστά και το ζήτημα για την φιλοδοξία μέσα στο Κόμμα. Στο ΚΚΕ δεν έχει θέση η εγωιστική, η αρρωστιάρικη αντικομματική φιλοδοξία. Αντίθετα, μέσα στο ΚΚΕ επιτρέπεται κάθε φιλοδοξία που ξεκινά από υγιείς κομματικές προϋποθέσεις και που ανυψώνει το άτομο και το Κόμμα. Και υγιής φιλοδοξία είναι εκείνη, που για σκοπό βάζει να γινόμαστε κάθε μέρα καλύτεροι, άξιο παράδειγμα για μίμηση, χωρίς στόμφο και επίδειξη, δίχως πληθωρικές και θορυβώδικες εκδηλώσεις, με μετριοφροσύνη και σεμνότητα. Πάνω σε μια τέτοια φιλοδοξία μπορεί να στηρίζεται η κομματική σταδιοδρομία και η άνοδος.

Αυτά τα διδάγματα και πορίσματα μπορούμε να βγάλουμε από την ιστορία του Κόμματός μας. Ιστορία που την φτιάχνουμε εμείς, όλοι μαζί και το κάθε στέλεχος και μέλος χωριστά.

Δεν υπάρχει πιο δύσκολο μα και πιο τιμητικό από το να είσαι μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Μην ξεχνάμε ποτέ την παρακαταθήκη που μας δείχνει σχετικά ο μεγάλος Στάλιν:

«Δεν υπάρχει τίποτα ανώτερο από τον τίτλο του μέλους του Κόμματος που ιδρυτής και καθοδηγητής του ήταν ο Λένιν. Δεν μπορεί ο καθένας να αντέξει στις δυσκολίες και στις θύελλες που συνδέονται με την ιδιότητα του μέλους ενός τέτοιου Κόμματος. Παιδιά της εργατικής τάξης, παιδιά της ανέχειας και του αγώνα, παιδιά απίστευτων στερήσεων και ηρωικών προοπαθειών, να τι πρέπει να είναι τα μέλη του Κόμματος».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ΝΙΚΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥΣ ΤΗΣ ΤΑΣΚΕΝΔΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ “ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΚΕ(ΚΟΥΚΟΥΕ)”

1. Το πρώτο που χρειάζεται είναι ιδεολογικό ξεκαθάρισμα και αποκρυστάλλωση απόψεων, αυτό που λέμε πλατφόρμα. Τις απόψεις μου για την κατάσταση στο παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα, για τη θέση και στάση απέναντι στην ΕΣΣΔ και το ΚΚΣΕ, για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα και την όλη εκτίμηση των διορισμένων την έχω εκθέσει κι εδώ δεν πρόκειται να ξανασταθώ. Όλα αυτά μαζί αποτελούν την πλατφόρμα που, κατά τη γνώμη μου, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που στέκουν σήμερα μπροστά στους κουκουέδες. Φυσικά υπάρχουν και μπορούν να προκύψουν επιμέρους ζητήματα που κάθε φορά πρέπει να συζητιούνται και να ξεκαθαρίζονται. Όμως η γενική πλατφόρμα που σ' αυτήν πιστεύω έχει βασικά εκτεθεί στα προηγούμενα γραφτά μου. Οι σύντροφοι που την αποδέχονται πρέπει να συσπειρωθούν γύρω της όχι μονάχα πολιτικά μα και οργανωτικά.
2. Παντού, όπου υπάρχουν σύντροφοι που αποδέχονται την πλατφόρμα αυτή, πρέπει να δημιουργηθούν κατά τόπο δουλειάς και κατοικίας οργανώσεις με γραφεία και με καθοδηγητικό όργανο όλης της οργάνωσης. Η οργάνωση αυτή μπορεί να ονομαστεί Οργάνωση ΚΚΕ (κουκουέ).
3. Αποστολή της οργάνωσης αυτής είναι να συσπειρώσει μονολιθικά και πειθαρχημένα όλους τους οπαδούς της που είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν την αποστολή του ΚΚΕ και να δουλέψουν για να διαφωτίσουν και να συγκεντρώσουν γύρω τους όλους όσους πιστεύουν στο ΚΚΕ (κουκουέ).
4. Η δουλειά αυτή υπομονετική, επίμονη, ακούραστη, χωρίς βρισιές και παραφορές, πρέπει να γίνεται παντού όπου ζουν και δουλεύουν εκπατρισμένοι από την Ελλάδα. Πρέπει να μπούμε και να δουλέψουμε σ' όλες τις μεγάλες οργανώσεις των προσφύγων μας και να τους καταχτήσουμε με το μέρος μας. Μονάχα έτσι θ' αποδείξουμε ότι η πλατφόρμα μας, η γραμμή μας είναι η πιο σωστή και ότι εμείς με το αγωνιστικό ήθος μας και την κομματική ακεραιότητα και αυταπάρνησή μας είμαστε άξιοι συνεχιστές του ΚΚΕ, ανώτεροι πολιτικά, αγωνιστικά, κομματικά, ηθικά, από τους αντιπάλους μας.
5. Φυσικά όλο αυτό είναι αποστολή βαριά και δύσκολη, όμως άλλος δρόμος δεν υπάρχει. Αν έχουμε δίκαιο παρ' όλες τις δίκες και τα εμπόδια και τους κατατρεγμούς θα μπορέσουμε να διαφωτίσουμε, να πείσουμε και να πάρουμε με το μέρος μας τον κάθε τίμιο πρόσφυγά μας, που πονά το λαό, το κίνημα, το κόμμα μας και δεν τον παρασέρνουν αυτοί που την ΚΟΤ την μετέτρεψαν σε συνονθύλευμα (μάζωμα) κατεργαρέων, πασιμπουζούκηδων

που για όπλο τους έχουν τον εκβιασμό, τη διαφθορά, την εξαγορά, τον κατατρογμό.

6. Η δουλειά μας πρέπει νάνε καλά μελετημένη και καλά στημένη. Η ζωή μας παρέχει ακαταμάχητα όπλα για να ‘μαστε εξαντλητικοί, πειστικοί και ακατανίκητοι, όταν εκθέτουμε τη δική μας θέση και γραμμή, όταν ξεσκεπάζουμε τους αντιπάλους μας σ’ όλα τα ζητήματα τόσο τα γενικά πολιτικά όσο και τα καθημερινά της ζωής και τις συνθήκες των προσφύγων μας. Εδώ πάν’ απ’ όλα χρειάζεται σοβαρή μυαλωμένη καθοδήγηση που να δίνει κάθε μέρα και στο κάθε ζήτημα σωστή εξήγηση και λύση χωρίς βιασύνη και τοσπατοσουλισμό, δίχως να παρασέρνεται σε προσωπικά και βρισιές, μελετημένα, ζυγιασμένα. Αυτό με τη σειρά του απαιτεί όπως οι σύντροφοι της καθοδήγησης και του ηγετικού αχτίφ ξεκαθαρίσουν σ’ όλη τη γραμμή και μέχρι τον πάτο τις μεταξύ τους σχέσεις. Για μια αποτελεσματική καθοδήγηση και τελεσφόρα γόνιμη δουλειά, αυτό είναι απαραίτητο, το θεμέλιο, το αγκωνάρι.

7. Η κατάσταση στη νεολαία μας είναι άσχημη, πολύ άσχημη και η δική μας στάση απέναντι της απαράδεκτη και ακατανόητη. Ποτέ κανένας δεν θα μας συγχωρέσει αν χάσουμε τη νεολαία, αν την αφήσουμε να συνεχίσει το δρόμο που τώρα τραβά. Πρέπει να βρούμε 10-15 καλά παιδιά, με καλό ήθος και καθαρό μυαλό και να τους εξηγήσουμε, να τους πείσουμε ότι έχουν χρέος να βοηθήσουν και να πρωτοστατήσουν στην αγωνιστική διαφώτιση της νεολαίας. Όταν τα παιδιά αυτά τους πείσουμε και τους εξηγήσουμε το χρέος τους πρέπει τότε να αφήσουμε σ’ αυτά την πιο μεγάλη πρωτοβουλία για να δουλέψουν με σύγχρονα επιτρεπόμενα νεολαιίστικα μέσα εξασφαλίζοντας από μέρους μας μια γενική καθοδήγηση και εποπτεία. Αν στον τομέα αυτό δεν πετύχουμε, τότε θα υπογράψουμε την ίδια χρεωκοπία μας.

8. Ιδιαίτερη προσοχή και δουλειά πρέπει να κάνουμε και στις γυναίκες μας που όταν τις εμπνεύσουμε σωστά μπορούν να κάνουν θαύματα. Μην ξεχνάμε και τα παιδιά μέχρι 15 χρόνων.

9. Οι πρόσφυγες που δεν τους δώσαν καθεστώς... πρέπει να οργανωθούν σε σύλλογο, να ξεσκεπάσουν με όλα τα μέσα, την εξευτελιστική εμπόρεψη που οι μπαζιμπουζούκοι αναπτύσσουν γύρω από την ιερή υπόθεση του πολιτικού πρόσφυγα. Πρέπει να τους κολλήσουμε στον ατιμωτικό τοίχο του σωματέμπορα και του εκβιαστή. Όταν οι αρμόδιες σοβιετικές και διεθνείς οργανώσεις²⁷ θα μάθουν τα αίσχη που γίνονται, δεν μπορούν να σιωπήσουν και να μην τους βάλουν στη θέση τους. Κάθε ενέργεια τρομοκρατίας, βίας, εκβιασμού πρέπει να αντιμετωπίζεται ενεργητικά, ανοιχτά, ψύχραιμα.

²⁷ Ερυθρός Σταυρός, οργανώσεις νομικών, γενική εισαγγελία ΕΣΣΔ, οργανώσεις δικαιωμάτων ανθρώπων και πολιτών κ.λπ. (Σημ. Ν. Ζαχαριάδη)

10. Να ενεργείτε ώστε το τσαλάκωμα του ΚΚΕ απ' το 1955-56 και δω να γίνει γνωστό σ' όλα τα κόμματα που θα πάρουν μέρος στη σύσκεψη της Βουδαπέστης.

11. Να βρείτε 3-4 καλούς, κατάλληλους συντρόφους που υπομονετικά ψίχα-ψίχα να μαζέψουν απ' όλες τις δυνατές πηγές όσα στοιχεία μπορούν μέχρι και την παραμικρή λεπτομέρεια για την προβοκάτσια της Τασκένδης στο 1955.

12. Αυτά γραμμένα σύντομα και βιαστικά. Μη ζητάτε πάντα «γραφτά», όχι γιατί αυτό είναι κουραστικό μα «συν Αθηνά και χείρα κίνει». Γιατί δεν λειτούργησε ο μηχανισμός που κανονίσαμε με τον σ. Λευτέρη; Να στείλετε άνθρωπο να πάρει απάντηση απ' τους Ρουμάνους και αν είναι θετική να μου τη γνωρίσουν οι ίδιοι, επίσης και σεις. Κατά τα άλλα όλα είναι εντάξει. Γεια χαρά.

6 ΙΙ 68

N.Z.

Χτες πήρα δέμα από τον σ. Τάσο Τσιτσιλώνη. Να τον ευχαριστήσετε εκ μέρους μου

Μην ξεχάσετε την επέτειο Γράμμου, Μαλιμάδι και τα 50 χρόνια του ΚΚΕ.

